

U NÁS NA DVORKU OD JARA DO ZIMY

Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání

ZŠ a MŠ Stará Červená Voda, příspěvková organizace

**Základní škola a Mateřská škola Stará Červená Voda,
příspěvková organizace**

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

U nás na dvorku od jara do zimy

Motto:

Komukoli prospěti můžeš, prospívej rád.

Možno-li celému světu. (Jan Amos Komenský)

Obsah

1.	Identifikační údaje o mateřské škole.....	4
2.	Obecná charakteristika školy.....	4
3.	Podmínky vzdělávání	6
3.1.	Věcné podmínky	6
3.2.	Životospráva	7
3.3.	Psychosociální podmínky.....	7
3.4.	Organizace	8
3.5.	Řízení mateřské školy	10
3.6.	Personální a pedagogické zajištění.....	12
3.7.	Spoluúčast rodičů	12
3.8.	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.9.	Vzdělávání dětí nadaných.....	14
3.10.	Vzdělávání dvouletých dětí	14
3.11.	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	15
4.	Organizace vzdělávání	15
5.	Charakteristika ŠVP	16
6.	Vzdělávací obsah	22
7.	Evaluační systém	109

ředitelka ZŠ a MŠ Stará Červená Voda, příspěvkové organizace

.....

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Základní škola a Mateřská škola Stará Červená Voda, příspěvková organizace
790 53 Stará Červená Voda 164
IČO: 70982538
IZO:600150534
tel.: 584 443 058
mob: 739 719 100

reditel@skolascv.cz

olga.zdrazilova@skolascv.cz

pavlina.burdakova@skolascv.cz

helena.vondrova@skolascv.cz

katerina.hastikova@skolascv.cz

www.webskoly.cz/skolascv

Zřizovatelem organizace je Obecní úřad Stará Červená Voda 204, 79053
tel:584 443 027, email: referent@staracervenavoda.cz

Ředitelkou organizace je Mgr. Jitka Širůčková.

pracovnice MŠ:

vedoucí učitelka: Pavlína Burdáková

učitelky: Olga Zdražilová

Helena Vondrová

Kateřina Hastíková

Dokument školního vzdělávacího programu platí od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2024 s aktualizací vždy k 1. 9. nového školního roku (organizační a personální změny).

Číslo jednací: ZSMS-SCV/323/2021

Obecná charakteristika školy

Škola se nachází ve středu obce v blízkosti OÚ, kostela, autobusové zastávky. V okolí školy je les. Naše mateřská škola je již několik let propojena se ZŠ a tím tvoří jeden celek. MŠ je jednopatrová budova se dvěma odděleními, děti jsou rozděleny podle věku. V přízemí je třída s ložnicí pro 2-3 leté děti, v patře je druhá třída s ložnicí pro 4-6 leté děti. Kapacita MŠ je 28 dětí. Pro dodržení bezpečnostních podmínek školy, máme pořízeny uzamykatelné dveře s bzučákem a kamerovým systémem ve třídách. Hygienické podmínky jsou dodrženy příslušným počtem sociálních zařízení jak v přízemí, tak v patře. V budově MŠ je také školní jídelna, která slouží pro celou organizaci, děti i zaměstnance.

U školy je velká přilehlá zahrada. Je renovována na přírodní zahradu. Vedle stávajících herních prvků (klasických houpaček - pro děti od 4 let, pružinových houpaček, houpacího hnízda, pískoviště a vysoké klouzačky, která je určena pro děti ze ZŠ (z bezpečnostních důvodů ji MŠ nevyužívá, protože nesplňuje bezpečné parametry pro děti mladších čtyř let) zde přibily nové herní prvky – pozemní klouzačka, tunel, lanová dráha, hlásná trouba, přírodní cestičky, balíky slámy pro skotačení dětí, vrbové proutěné zákoutí, hmatový chodníček, nové ohniště, přírodní pískoviště lemované balančními špalky. Zprovozněna je také studna s ruční pumpou a korýtkem. Také je zde postavena pergola, kde mají učitelky možnost provádět řízenou činnost, nebo procvičovat s dětmi grafomotoriku kreslením a čáráním na velkých křídových tabulích. K pergole je připojeno dřevěné pódium. Na zahradě lze pozorovat živočichy v hmyzím hotelu, či v domečku pro ježka. Pro pracovní činnosti jsou zde vybudované záhonky na zeleninu a bylinky. V areálu jsou vysázeny keře s jedlými plody (maliny, ostružiny), a také je zde výsadba mladých ovocných stromků a ořešáků. Na zahradě je také zahradní domek, který slouží nejen k úschově hraček, ale i k hraní dětí.

2. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

Třída pro mladší děti se nachází v přízemí, a tím splňuje požadavek platné legislativy požárního nebezpečí pro děti mladších tří let. Druhá třída pro starší děti se nachází v patře. Obě herny jsou vybaveny nábytkem, který splňuje hygienické a bezpečnostní normy dle platných předpisů. Jsou to skříňky s policemi, umělými boxy, zásuvky pro výtvarný materiál. Děti v dolní třídě mají k dispozici kuchyňku, kadeřnický salónek, přebalovací pult pro panenky, dřevěný ponk a multifunkční domeček, v horní třídě je také umístěná kuchyňka, dřevěný ponk, obchůdek a pracovní stůl s boxy. Pro výtvarnou a pracovní činnost v obou hernách slouží dětem stolky s židličkami. Děti si tak mohou hrát a uspokojovat kolektivní i individuální potřeby. Vybavení hračkami a pomůckami je přiměřené možnostem školy, odpovídá potřebám dětí, jejich věku i počtu. Hračky jsou bezpečné, zdravotně nezávadné a jsou průběžně udržovány a doplňovány. Převážná většina hraček je umístěna tak, aby si je děti mohly samostatně a svobodně volit a brát a vyznaly se v uložení. Kvůli bezpečnosti dětí mladších tří let (riziko spolknutí či vdechnutí malých částí) jsou didaktické hračky a pomůcky (korálky, stavebnice a skládačky s malými dílky) umístěny jen v herně pro starší děti. Děti se podílejí na výzdobě interiéru školky, jejich výtvary jsou přístupné rodičům k prohlídce.

Ložnice je jak v přízemí, tak v patře. Děti, které odpočívají jen krátce, zvláště předškoláci, mají klidné činnosti, zaměřené na přípravu do základní školy s využitím didaktického materiálu.

Pro děti je zpřístupněna také tělocvična v ZŠ, která je opatřena vhodným náradím a náčiním pro pohybové aktivity.

Školní zahrada nabízí kromě stávajících herních prvků (zahradního domku, pískoviště, klasických houpaček, pružinových houpaček, houpacího hnízda a klasické klouzačky, která není z bezpečnostních důvodů dětmi z mateřské školy využívána), také nově pořízené prvky typické pro přírodní zahradu (pozemní klouzačka, tunel, lanová dráha, hlásná trouba, přírodní cestičky, balíky slámy pro skotačení dětí, vrbové proutěné zákoutí, hmatový chodníček, nové ohniště, přírodní pískoviště lemované balančními špalky, hmyzí hotel, domeček pro ježka a studna s ruční pumpou a korýtkem. Je zde také pergola, ke které je připojeno dřevěné pódium.

Na zahradě jsou také záhonky na zeleninu a bylinky, vysázeny keře s jedlými plody (maliny, ostružiny), a také je zde výsadba mladých ovocných stromků a ořešáků.

3.2. Životospráva

Dětem v naší mateřské škole je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle předpisů). Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, zdravá výživa je také zajištěna pravidelným podáváním ovoce a zeleniny. Děti mají dostatek tekutin a mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány vhodné intervaly. I když nemá mateřská škola kuchyň v budově a jídlo se dováží z kuchyně, která je v blízkosti školy, je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád. Děti se stravují ve školní jídelně společně se školními dětmi. Při stolování je vedeme k samostatnosti, prostírají a uklízejí použité nádobí, nalévají si nápoje. Také dbáme na osvojování správných kulturně společenských návyků. Mladší děti, pokud o to mají zájem, mohou jíst příborem, v posledním roce docházky jedí příborem všechny.

Děti mají zajištěn po celý den dostatek tekutin, mohou se kdykoliv samy obsloužit, k pitnému režimu bývají také vybízeny učitelkami. Děti si denně po obědě čistí zuby, průběžně jsou seznamovány se škodlivostí pravidelné konzumace sladkostí. Dětem je technika čištění zubů názorně předvedena.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku. Ve všech ročních obdobích je zařazen pobyt venku a to po dobu 2 hod. Při mimořádně nepříznivých povětrnostních podmínkách (vichřice, prudký déšť, teplota pod -14 °C) může být pobyt venku zkrácen nebo zcela vynechán. Děti mají v mateřské škole dostatek volného pohybu jak na zahradě, tak i v hernách.

Ve škole je také k dispozici tělocvična, kde provádíme jedenkrát týdně větší cvičení. Předškolní děti cvičí ve cvičebním úboru. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity při spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Dětem je nabídnut jiný klidný program namísto odpočinku na lehátku.

3.3. Psychosociální podmínky

Máme zájem o to, aby se děti v naší mateřské škole cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Nově příchozím dětem pomáháme s adaptací na nové prostředí a nové situace. Respektujeme potřeby dětí, reagujeme na ně, pomáháme v jejich uspokojování. Všechny děti v naší mateřské škole mají rovnocenné postavení, žádné z nich není zvýhodňováno či jinak upřednostňováno. Volnost dětí je vyvážená s nezbytnou mírou omezení, kdy je nutné dodržovat potřebný řád mateřské školy. Děti se učí pravidlům soužití, dostává se jim jasných a srozumitelných pokynů.

Děti zbytečně neorganizujeme. Je uplatňován pedagogický styl se spoluúčastí a samotným rozhodováním dětí. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolních dětí a jejich potřebám. Podporujeme děti v samostatných pokusech, dostatečně oceňujeme výkony dětí. Snažíme se mezi námi dospělými a dětmi o projevy vzájemné důvěry, tolerance, ohleduplnosti a zdvořilosti, vzájemné pomoci.

3.4. Organizace

Provoz MŠ:

Příchod dětí do MŠ:	6,30 – 8,00
Svačina:	8,30 – 8,50
Hry a učení:	6,30 – 9,30
Pobyt venku:	9,30 – 11,00
Převlékání, hygiena:	11,00 – 11,15
Oběd:	11,15 – 11,45
Vyzvedávání dětí:	11,45 – 12,00
Hygiena:	11,45 – 12,00
Relaxace:	12,00 – 12,30
Odpočinek, klidné činnosti dětí	12,30 – 14,00
Hygiena, svačina:	14,10 – 14,30
Hry a učení, pobyt venku:	14,30 – 16,00

Proces učení probíhá během celého dne, ve všech situacích, nenásilnou hravou formou podle tematických celků.

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí. Denně

jsou zařazovány zdravotně preventivní aktivity. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje pro děti povinné školní docházky:

a) přípravné vzdělávání předškolních dětí:

didaktická pomůcka – Klokanův kufr

- sluchové vnímání a paměť, základní matematické představy
- zrakové vnímání a paměť, motorika, grafomotorika, kresba
- orientace v čase, orientace v prostoru
- pracovní listy, příležitostně pracovní a výtvarné činnosti (soutěže), nácvik vystoupení na besídce
- reflexe, seznamování s anglickým jazykem - hrou formou při různých činnostech v průběhu dne

b) 1x týdně větší zdravotně zaměřené cvičení v tělocvičně.

c) kulturní vyžití (v průběhu roku)

- návštěva divadla Javorník, Jeseník
- spolupráce s místní knihovnou
- spolupráce se ZUŠ Vidnava – koncerty
- výlety do okolí

d) soutěže (z nabídek různých institucí a organizací, také dle možností a zájmů dětí či rodičů)
výtvarná soutěž – v nabídce DUHA

Snažíme se však o to, aby děti měly dostatek času i prostoru pro spontánní hru a její dokončení. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě, aby se zapojovaly, pracovaly svým tempem. Jsou také vytvářeny podmínky pro individuální a skupinové činnosti. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost se uchýlit do klidného koutku a relaxovat.

Plánované činnosti vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním potřebám a možnostem dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou zajištěny vhodné materiální podmínky a pomůcky.

Plán akcí ve školním roce:

Logopedická depistáž

Preventivní screeningové vyšetření zraku

Drakiáda

Podzimní hry a tvoření

Výlety

Divadelní představení

Mikuláš ve školce

Vánoce v MŠ

Masopustní karneval

Vítání jara

Velikonoce

Návštěva hasičské zbrojnice

Den matek

Sportovní akce s rodiči

Fotografování dětí

Spolupráce s knihovnou, se ZŠ

Třídní schůzky

Dětský den ve školce

Hledání pokladu a opékání špekáčků (s rodiči)

Závěrečný výlet (akce s rodiči)

Školní ESTRÁDA

Slavnostní rozloučení se školáky

3.5. Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny. Uvnitř MŠ je vytvořen funkční informační systém. Pracovní a pedagogické porady jsou organizovány dle pracovního plánu ZŠ a probíhají společně, v přítomnosti ředitelky školy a ostatních zaměstnanců. Ostatní porady v MŠ probíhají dle nutnosti s ředitelkou školy, či pouze mezi učitelkami MŠ (náhlé změny v chování dětí, organizace besídek a akcí MŠ, plány měsíční činnosti MŠ, atd.)

Při vedení zaměstnanců se snaží ředitelka školy vytvářet ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ, podporuje a motivuje spoluúčast všech členů na rozhodování o zásadních otázkách školního programu. Ředitelka podporuje vzdělávání pedagožek a vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Také se zapojujeme do projektu - Výzvy č. 02 20 080 023 podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony III pro MŠ a ZŠ.

Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců. V MŠ a ve ŠJ se podílejí na různých rozhodnutích také učitelky mateřské školy a provozní pracovnice školní jídelny.

Pedagogický sbor pracuje společně, zve ke spolupráci rodiče. ŠVP pro předškolní vzdělávání vypracovává vedoucí učitelka MŠ Pavlína Burdáková ve spolupráci s druhou učitelkou Olgou Zdražilovou.

Kontrolní a evaluační činnost zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci. Protože jsme jedna organizace, je naše spolupráce velmi partnerská a pečlivě plánovaná. Děti navštěvují školu nejen před zápisem, ale i během roku. Taktéž děti, které již navštěvují školu, se mohou po domluvě s učitelkami MŠ podívat a zavzpomínat na mateřskou školu. Pedagogové se ZŠ a MŠ plánují a pořádají některé akce spolu, nebo i s rodiči dětí (Drakiádu, vánoční besídky, maškarní karneval, vítání jara, různá příležitostná tvoření, Pohádkový les). Ve škole probíhá fotografování dětí a na konci školního roku je pořádána Estráda).

Dále spolupracujeme se ZUŠ Vidnava – podle zájmu rodičů hra na flétničku, každoroční účast na přehlídce hudebních nástrojů s výchovným kontextem. Mateřská škola se snaží pracovat se zřizovatelem a dalšími orgány (státní správa – POLICII ČR, s MŠ v okolních obcích a dalšími organizacemi v obci např. Sokol – tělovýchovná jednota, Dobrovolnými hasiči – přednášky, prohlídka hasičské zbrojnice, místní knihovnou – besedy).

3.6. **Personální a pedagogické zajištění**

Výchovu a vzdělávání dětí zajišťují čtyři učitelky. Učitelky Pavlína Burďáková a Olga Zdražilová mají plnou kvalifikaci. Učitelky Kateřina Hastíková a Helena Vondrová si doplňují kvalifikaci pro předškolní výchovu. Všechny se snaží o své další sebevzdělávání. V současnosti jsou všechny učitelky zapojeny do vyhlášeného projektu MŠMT - Výzvy č. 02 02 080 podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – šablony pro MŠ. Zapojením do tohoto projektu získala MŠ finance pro asistenta pedagoga, kterého můžeme využívat po dobu 13 měsíců.

Pedagogové pracují na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Služby učitelek jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče. Učitelky se snaží jednat, chovat a pracovat profesionálním způsobem. Pracují s dětmi s odloženou školní docházkou dle specifických potřeb jednotlivých dětí.

Specializované služby, jako je logopedie či jiná péče, ke kterým není předškolní pedagog kompetentní, jsou zajišťovány příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, poradenskými psychology - spolupráce s PPP Jeseník). V MŠ je pravidelně každý rok zajišťována depistáž mluvidel a řeči u všech dětí, rodiče mají možnost po domluvě navštěvovat logopeda již v raném věku dítěte - spolupráce s logopedem Mgr. Pavlem Škrobálkem, anebo s logopedkou Mgr. Dagmar Raifovou. Rodiče mají také možnost využít placenou službu screeningového vyšetření zraku, která se ve škole každoročně rodičům nabízí.

3.7. **Spoluúčast rodičů**

Snažíme se o spolupráci s rodiči na základě partnerství. Jde nám o to, aby mezi námi panovala oboustranná důvěra, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Sledujeme konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektujeme rodinu a snažíme se jim vyhovět. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se jak vzdělávací činnosti, tak různých programů a akcí pořádané pro děti.

Dále jsou dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje (nejčastěji zažitými vývěskami na nástěnkách v interiéru školy, některé rodiče informujeme, dle domluvy, telefonicky či

jiným způsobem např. prostřednictvím internetových stránek, nebo na facebooku školy).

Učitelky informují rodiče o prospívání jejich dětí, domlouvají se s nimi o společném postupu při jejich výchově a vzdělávání. Chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost o jejich vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně a taktně. Nezasahují do života a soukromí rodiny. MŠ podporuje a bezprostředně navazuje na rodinnou výchovu, pomáhá rodičům v péči o dítě.

3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami jsme připraveni věnovat zvýšenou péči dle jejich potřeb, ale také možností učitelek a s ohledem na ostatní děti ve třídě. Při plánování vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně vytváříme pro děti PLPP (Plán pedagogické podpory), který sestavuje vedoucí učitelka po dohodě s učitelkami, případně i asistentkou. Také organizujeme společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte. Společně si stanovíme cíle, které chceme dosáhnout, metody a formy práce s dítětem, způsob kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami od druhého stupně spolupracujeme také s dalšími odborníky a využíváme služby školských poradenských zařízení. Na základě doporučení PPP nebo SPC je pro dítě případně vytvořen IVP (Individuální vzdělávací plán), ve kterém jsou stanoveny metody a prostředky, které odpovídají potřebám dítěte. Dítěti může být také podle stupně postižení přidělena asistentka. Vyhodnocení pokroku dítěte podle práce s IVP probíhá ústní poradou dle potřeby, nejdéle pololetně, jednou za rok je aktualizován. Při dodržování podmínek vzdělávání těchto dětí, budeme dbát na to, aby byl brán zřetel na jejich vývojová a osobnostní specifika. Naše snaha bude vytvořit optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení i ke komunikaci s ostatními dětmi a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. Také bude sledován jeho vývoj v jednotlivých oblastech a činnosti nastaveny tak, aby i tyto děti zažívaly úspěch a radost z toho, co se jim povedlo. Studujeme proto odbornou literaturu z oblasti speciální pedagogiky a také vyhledáváme odborné články v publikacích určených pro učitele mateřských škol. Činnosti budeme organizovat tak, aby obsah vzdělávání odpovídal individuálním potřebám a možnostem dítěte v úrovni odpovídající věku

a stupni postižení.

3.9. **Vzdělávání dětí nadaných**

Naše mateřská škola je připravena vzdělávat i děti mimořádně nadané. V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného vývoje, mnohdy je těžké odlišit nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které bude vykazovat známky nadání, bude dále podporováno. Budeme se snažit stimulovat rozvoj potencionálu dítěte včetně různých druhů nadání. Za nadané dítě se považuje takové, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Dítěti, které bude projevovat známky nadání, budeme věnovat zvýšenou pozornost. V případě, že se bude jednat o velmi výrazný projev nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci s rodiči dětí, budeme zpracovávat PLPP. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb dítěte provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci s mateřskou školou, která dítě vzdělává.

Vzdělávání mimořádně nadaného dítěte budeme uskutečňovat případně podle IVP, který vytvoříme ze závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce dítěte.

3.10. **Vzdělávání dvouletých dětí**

Vzdělávání dětí mladších tří let má svá specifika. Takto malé děti potřebují ke svému všestrannému vývoji co nejvíce smyslových vjemů. To jim je v naší mateřské škole umožňováno vhodně zvolenými činnostmi, hrami a hračkami. Z důvodu výchovy a vzdělávání dětí mladších tří let se třída i ložnice nachází v přízemí a tím splňuje požadavek platné legislativy požárního nebezpečí. Jelikož problematika přijímání dětí mladších tří let se stává realitou, je naším záměrem nejen průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti, ale i rozšíření knihovny o publikace a materiály věnující se tomuto tématu. Je naším cílem i takto malé děti začlenit do edukačního procesu pomocí pozvolné a šetrné adaptace se zaměřením na socializaci a prohlubování základů sebeobslužných činností. Individualizovaný přístup k dítěti a

úzká spolupráce s rodinou jsou samozřejmostí.

3.11. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti – cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou by se měly uzpůsobit didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Těmto dětem se budem snažit připravit plynulý přechod do základního vzdělávání. Pokud bude v povinném předškolním vzdělávání jedno až tři děti cizince, bude jim poskytována individuální jazyková podpora v rámci běžných vzdělávacích činností. V případě, že bude větší zasoupení cizinců (4 a více dětí), bude do vzdělávání v oblasti jazykové přípravy zařazena jedna hodina týdně. Tato hodina bude rozdělena v týdnu do dvou, nebo více bloků.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž i jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání.

3. Organizace vzdělávání

Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd

Mateřská škola má k dispozici jak spodní, tak vrchní patro. Jsou zřízeny dvě herny s ložnicemi (v přízemí pro mladší děti, v patře pro starší). V přízemí je herna propojená s ložnicí, šatna, sociální zařízení a umývárna. V patře se nachází druhá herna také propojená s ložnicí a sociální zařízení. Jídelna je společná, stravují se zde také žáci, pedagogické i nepadagogické pracovníce se základní školy. O veškerý chod a úklid obou budov se stará školnice s paní uklízečkou. Jídlo vydává pracovníce provozu, které přiváží do výdejny z vývařovny. Vývařovna i výdejna jsou uzpůsobeny dle norem EU.

V mateřské škole máme dvě heterogenní třídy s celodenním provozem. Přijímáme 28 dětí zpravidla od 2 – 6 let. Mladší děti přijímáme při volné kapacitě mateřské školy s doporučením zvládnuté osobní hygieny dítěte. Celodenní provoz je zajištěn od 6.30 hodin do 16.00 hodin.

Rodiče předávají děti přímo učitelce do třídy a jsou s ní tak každý den v kontaktu. Učitelky musí být každé ráno informovány o zdravotním stavu dítěte a rodič, zákonný zástupce či jiná osoba pověřena k předání a převzetí dítěte opustí školu teprve poté, až si učitelka dítě převezme. Pro děti, které do 31. srpna dosáhnou věku pěti let, je předškolní vzdělávání povinné. Uskutečňuje se po dobu 4 souvislých hodin denně od 8.00 – 12.00hod.

Do MŠ jsou přijímány děti již od 2 let. Zápis pro nástup dětí do MŠ probíhá v jarních měsících. Termín je určen ředitelkou školy. O konání zápisu do MŠ je veřejnost včas informována na webových stránkách školy, informačních tabulích obce i vyhlášením místním rozhlasem.

Dítě může být přijato i v průběhu školního roku, pokud se uvolní místo, a to bez ohledu na to, zda se zúčastnilo či na jakém místě skončilo v řádném přijímacím řízení. Do naší mateřské školy mohou být v měsíci červenci, nebo v srpnu přijaty děti z MŠ Černá Voda, která je v daném měsíci uzavřena. Zákonný zástupce musí své dítě písemně přihlásit formulářem pro prázdninový provoz a je povinen uhradit školné příslušného měsíce.

4. Charakteristika ŠVP

Naše mateřská škola podporuje všestranné a rovnoměrné rozvíjení dětských vědomostí, dovedností a schopností, s respektem na jejich individuální, vývojové i zdravotní potřeby.

Školní vzdělávací program je zaměřen na rozvoj dítěte ke kladnému postoji k životu, k posilování důvěry ke kamarádům a ostatním lidem okolo nich, k poznávání živé i neživé přírody na naší planetě Zemi, k povědomí významu životního prostředí pro člověka.

Do programu je také zahrnuta polytechnická výchova – technické vzdělávání, pracovní schopnosti a dovednosti dětí. Dále také podporujeme předmatematickou a předčtenářskou gramotnost. V dostatečné míře se také věnujeme dopravní, environmentální a etické výchově.

Děti také vedeme k základům pro práci na počítači a k zacházení s běžně používanými elektro-technickými zařízeními.

Program vede děti k samostatnosti a vlastním názorům, a také k pochopení, že každý je odpovědný nejen za své zdraví a bezpečnost, ale i za své chování a rozhodování. Vzdělávání dětí se prolíná celým dnem a je naplánováno dle dílčích témat nabízenými aktivitami. Tyto vzdělávací aktivity připravují učitelky vždy tak, aby splňovaly potřeby dětí ke hře a k naplňování dílčích vzdělávacích cílů. Učitelky se snaží volit aktivity námětově shodná s aktuálním integrovaným celkem. Pravidelně jsou dětem nabízeny plánované vzdělávací aktivity ve výtvarné, polytechnické, literární výchově, dále aktivity na téma „rodina“, „kuchyňka“, zařazujeme také aktivity pro matematické představy, dopravní, hudební výchovu a dle tématu i vzdělávací aktivitu environmentální výchovy. Snaží se sestavovat jednotlivé vzdělávací aktivity tak, aby byly svým obsahem pro děti lákavé a atraktivní a aby si děti samy volily jednotlivé nabídnuté činnosti dle vlastní chuti a zájmu.

V souladu s právními předpisy (s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných), zajišťujeme vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy. Ta pověřuje učitelky sestavením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci.

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít.

Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího

plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

Kolektiv zaměstnanců v naší škole tvoří čtyři učitelky. Všechny se snažíme obohatit svým přínosem dění v mateřské škole. Při tvorbě našeho ŠVP jsme využívaly a zařadily prvky z publikace RAADCE a INSPIROMAT pro předškolní vzdělávání, témata pak jsou motivovány také nejznámějšími pohádkami a lidovými písničkami (Zpívánky a Malovánky) z publikace TeMi CZ, s. r. o.).

Cíle a záměry programu:

Snažit se vychovat dítě co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, s vlastním rozumem, schopné se dívat kolem sebe, uvažovat, tvořivě přemýšlet a zodpovědně jednat, ochotné přijímat, ale také dávat, aktivně čelit problémům, které život přináší. Vést děti ke zdravému životnímu stylu, který pomáhá rozvíjet celou osobnost dítěte a uspokojovat jeho tělesné a duševní potřeby.

Při vzdělávání dětí se budeme neustále opírat o tyto rámcové cíle vycházející z RVP PV:

- 1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání**
- 2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
- 3. získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí**

Veškerý vzdělávací obsah, aktivity a činnosti se snažíme zaměřit na dosažení těchto klíčových kompetencí:

- 1. Vhodnou motivací přispět u dětí k tomu, že si všímají co se kolem nich děje, snaží se věcem a jevům porozumět, poznávat, že se mnohému mohou naučit, klást otázky a hledat na ně odpověď.**

2. **Postupovat při řešení metodou pokusu a omylu, vymýšlet nová řešení, ale využívat zkušeností.**
3. **Při komunikaci s dětmi i dospělými být vstřícný, bez zábran.**
4. **Vést děti k uvědomění si, že nesou odpovědnost za své chování.**
5. **Dokázat a rozpoznat své silné stránky, svoji činnost řídit a vyhodnocovat**
6. **Uplatňované zásady, metody a formy, prostředky plnění cílů**

Vytvářet podmínky pro pohodu a zdraví dětí

- respektovat a uspokojovat potřeby dětí v podnětném, vstřícném a estetickém prostředí
- věnovat se maximálně hře dětí, pohybu - dodávat dostatek nových podnětů
- nezatěžovat nadměrně dítě – činnost volit přiměřeně věku dítěte, jeho schopnostem
- podporovat přátelské vztahy, pěstovat vztah ke slabším dětem – pomoc při sebeobsluze
- pracovat s dítětem individuálně, věnovat se zvláště dětem s odkladem školní docházky – návaznost na vyšetření PPP
- vytvářet sociální klima na základě důvěry – k MŠ a jejich zaměstnancům
- pečovat o zdravou výživu - spolupráce s vedením kuchyně
- vytvářet estetické a hygienicky nezávadné prostředí
- umožnit dětem si na kratší dobu přinést z domova do MŠ svoji oblíbenou hračku
- věnování pozornosti k událostem z rodinného života (narozeniny, svátek, narození sourozence atd.)
- hodnocení svého chování, hodnocení chování kamarádů

Respektovat právo dětí na hru

- vytvářet prostor, čas, prostředky pro hru
- obohacovat hru dětí přírodním materiálem, vlastními výrobky
- pomocí hry usnadnit dětem přechod do ZŠ
- didaktická hra jako prostředek procvičování u dětí s odloženou školní docházkou

Podporovat kladný postoj k životu a k přírodě

- pozorování v přírodě – lidé a příroda mají podobné základní potřeby, jsou ovlivňováni stejnými vlivy prostředí – ochrana životního prostředí
- snažit se o odstranění citového otupění k přírodě
- vycházky a výlety do přírody – v okolních krajinách CHKO Jeseníky (dle možností)
- význam přírody k odpočinku a k rekreaci člověka
- péče o své zdraví a bezpečnost – jak můžu pečovat o své zdraví, co je to bezpečnost

Formy a metody uplatňované v našem vzdělávání:

Společné – frontální činnosti – Tato činnost je plánována učitelkou, má stanovený cíl a vychází z potřeb a zájmů dětí (každodenní komunikační kruh). Řízená činnost může být navozena učitelkou kdykoliv nastane příznivá situace během dne, nebo k záměrné motivaci dětí.

Společné skupinové činnosti –

a) angličtina dle zájmu dětí - jednou týdně 40 minut

b) s předškolními dětmi v rámci povinného vzdělávání – každý den (20 – 40 minut)

c) podle zájmu dětí a motivací učitelky – již při scházení dětí, tato činnost může zasáhnout i do času společné – frontální činnosti

Společné – frontální činnosti a skupinové činnosti mohou být propojeny a bezprostředně na sebe navazovat, vše vychází z aktuálních potřeb dětí.

Individuální práce s dětmi – probíhá v čase ranního scházení, v odpoledních činnostech, místo odpočinku (učitelka motivuje dítě k činnostem, nebo dovednostem, které potřebuje procvičit, upevnit). Do této skupiny patří také děti s odloženou školní docházkou.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných: učitelky připraví pro dítě hry, pracovní a grafomotorické listy. Asistentka (pokud je přidělena) dohlíží na vypracovávání pracovních listů, dále pak dle potřeby motivuje a začleňuje dítě do sociálních vztahů k ostatním dětem, usměrňuje dítě v komunikačním kroužku, v řízené či tělovýchovné činnosti.

Činnostní učení: volná hra a spontánní činnosti je nejefektivnější výchovně vzdělávací prostředek, naše MŠ poskytuje proto dostatek prostoru dle vlastní volby, a to v době od příchodu do MŠ po dobu společné – frontální činnosti, kde využíváme především metodu rozhovoru, otázek a odpovědí (kognitivních činností). *Činnostní učení* zařazujeme také do skupinové i individuální činnosti ve třídě, v průběhu pobytu venku, nespícím dětem v době poledního spánku, v odpoledních činnostech ve třídě, nebo na zahradě. Dětem jsou nabízeny takové činnosti, které metodou hry rozvíjejí u dětí všechny vzdělávací oblasti.

Činnosti k řešení problémů: v tvořivých hrách děti uplatňují svoji tvořivost, fantazii, v konstruktivních hrách a experimentování uplatňují metodu pokusu a omylu, vymýšlí nová řešení, hledají různé možnosti a varianty, využívají přitom dosavadních zkušeností a představivosti. Zde budeme využívat metodu pozorování, napodobování, učení od konkrétního k obecnému. U dětí rozvíjíme logické myšlení i pamětní učení. Při hrách na počítači se dítě seznamuje se základními funkcemi pro ovládání přístroje, dětem jsou nabízeny určené vzdělávací programy pro předškolní děti a také se mohou naučit ovládat některé panely (např. při kreslení obrázku).

Prožitkové učení: hra má pozitivní prožitek – dítě si lépe zapamatuje, klademe důraz na vlastní zkušenost, praktickou činnost – v pracovních a výtvarných činnostech (pro tyto aktivity je potřebné motivující prostředí, dostatek materiálu, pomůcek), mohou probíhat ve třídě i při pobytu venku, děti rozvíjíme také metodou hraní rolí a dramatizace, pohybových činností, účasti na různých výchovných akcích, a v neposlední řadě také navozením radostné atmosféry.

Čtenářská gramotnost: v herně máme zřízený čtenářský koutek s knihovničkou, ve které si děti samy mohou vybrat knihu či encyklopedii, která se jim líbí. Také máme zavedený kufřík s knihami pro předškolní i mladší děti. Tento kufřík si během školního roku děti půjčují na stanovenou dobu (1 týden) domů, kdy si společně se svými rodiči knihy prohlížejí, a rodiče dětem předčítají).

5. Vzdělávací obsah

Integrované bloky vycházejí z dětských zážitků, dětem známých a blízkých situací, písniček, příběhů a pohádek. Jejich prostřednictvím si děti vytvářejí potřebné dovednosti (pohybové, praktické, či intelektové), získávají z nich některé poznatky a utvářejí si potřebné postoje i sociální dovednosti. Učí se například žít, komunikovat a spolupracovat s ostatními dětmi, spolupodílet se na fungování skupiny, obhajovat své názory a celou řadu dalších základních předpokladů potřebných pro život (utvářejí si určité kompetence).

Integrované bloky rozvíjejí všechny stránky dětské osobnosti, při jejich sestavování jsme kladly důraz na to, aby se dotýkaly všech pěti vzdělávacích oblastí:

- ☐ **Dítě a jeho tělo (biologická oblast)**
- ☐ **Dítě a jeho psychika (psychologická oblast)**
- ☐ **Dítě a ten druhý (interpersonální oblast)**
- ☐ **Dítě a společnost (sociálně-kulturní oblast)**
- ☐ **Dítě a svět (environmentální oblast)**

I když mají bloky **integrováný charakter**, je možné, že při realizaci některého konkrétního bloku budou prvky z některé oblasti probírány více a z jiné méně, ale celkově nebude opomíjena žádná oblast. Jednotlivé integrované bloky na sebe budou často přirozeně navazovat, prolínat se a doplňovat.

Tematický plán:

Integrované bloky pro školní roky 2021/2024

U nás na dvorku od jara do zimy

Témata:

- 1. Naše školka na dvorku**
- 2. Podzim u nás na dvorku**
- 3. Okolí našeho dvorku**
- 4. Vánoce u nás na dvorku**
- 5. Zimní čas na dvorku**
- 6. Pohádky u nás na dvorku**
- 7. Probouzení přírody u nás na dvorku**
- 8. Jarní radovánky na dvorku**
- 9. Májová příroda na dvorku**
- 10. Náš dvorek se loučí se školkou**

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem, a že naopak lhostejnost, nešikovnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

1. Téma: Naše školka na dvorku

Podtémata:

Pojďme všichni na dvoreček

Kamarádi ze dvorku

Rodinky na dvorku

Zelenina ze dvorku

Podporované aktivity v tomto tématu:

- Píseň – Zpívejme si, zpívejme
- Píseň – Kočka leze dírou, (kamarádi maňásci)
Báseň – Vlaštovičko leť
- Pohádka – O boudě, budce
Píseň- Muzikantská rodina
- Pohádky – O veliké řepě, O Budulínkovi,
Hudební pohádka – Princeznička na bále
Písně – Šel zahradník..., Šla Nanyňka do zelí
Báseň – Koulela se ze dvora, ...

Celek vychází z nového setkávání dětí v MŠ. Motivovány maňásky (zvířátek ze dvorku), jež je budou provázet v průběhu celého školního roku, půjdou do nového prostředí – do mateřské školy, kterou některé nově přichozí děti neznají a v níž se budou muset adaptovat, seznámat s kamarády, se základy společných pravidel a chování (při hraní, komunikaci i vzá-

jemném poznávání). K tomu nám přispějí psychomotorické a dramatické hry, které navodí atmosféru dobrého kontaktu mezi dětmi. Toto téma nás také zavede do konkrétního života dítěte, kdy budeme u dětí rozvíjet lásku ke svému domovu a upevňovat vztahy v rodině. Děti budou mít možnost popsat svou rodinu, uvědomit si, co všechno rodina pro něj znamená (kde se cítí bezpečně, učí se základům mravního chování a společenským pravidlům – např. správné stolování, získává zde základní představu o svém životě). Uvědomí si, kdo jsou její členové a jakou zastávají funkci. S bezprostředními zkušenostmi dětí, z pozorování světa kolem sebe, navážeme na podzimní sklizeň různých plodů, které nám nabízí naše zahrádky. Děti budou moci třídit, uvědomovat si množství, počítat, určovat tvary, experimentovat s barvami a také připravovat různé saláty či kompoty.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

přivítat všechny děti mateřské školy (např. maňáskem, loutkami),

připravit jim radostný vstup do mateřské školy

pomoc dětem i jejich rodičům orientovat se v novém prostředí

osvojovat si dovednosti k podpoře osobní pohody, pohody prostředí

rozvíjet pohybové dovednosti, rozvíjet užívání všech smyslů

podporovat u dětí aktivní účast při sebeobsluze, hygienických návycích, úklidu hraček

nabízení grafomotorických činností

Dítě a jeho psychika:

vhodnou organizací a laskavým přijetím usnadnit novým dětem vstup do mateřské školy

rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu

rozvíjet schopnost přizpůsobit se

podporovat duševní pohodu, rozvíjet jeho citové vztahy k členům rodiny

rozvítet pozitivní city k vlastní osobě (uvědomění vlastní identity)

posilovat přiměřené sebevědomí dětí, sebedůvěru, osobní spokojenost

podporovat u dětí relativní citovou samostatnost

seznámení dětí s nastávajícím ročním obdobím (rozhovor, kognitivní činnosti)

matematické představy – počet, porovnávání, rozlišení

zapojit děti do grafomotorického cvičení

procvičovat zrakové vnímání (tvary, barvy)

Dítě a ten druhý:

vést děti k navazování kontaktů mezi sebou i dospělými (personálem MŠ)

posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému v dětské herní skupině, v rodině, ve školce
– podporovat toleranci, respekt

seznámit děti s pravidly chování v mateřské škole

rozvítet u dětí schopnost spolupracovat s dětmi i dospělými

Dítě a společnost:

rozvítet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přináležet ke společenství třídy, školky

kultivovat mravní a estetické vnímání, cítění a prožívání motivované přírodou a jejími plody

přijmout základní všeobecné uznávané společenské morální a estetické hodnoty

Dítě a svět:

vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije

osvojovat si jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejich proměnách

seznámení dětí s nastávajícím ročním obdobím (rozhovor, kognitivní činnosti)

rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou

uvědomit děti o nebezpečí při požití neznámých plodů i hub

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

spontánní zapojení dětí do hraní a činností nabízených v mateřské škole (*kČaO*)

orientovat se bezpečně v zařízení mateřské školy, částečně v režimu dne (*kČaO*)

volný pohyb po třídě, bezpečné přecházení po chodbách (*kČaO*)

vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru, přizpůsobit se podle pokynu (*kkU*)

zapojit se samostatně do sebeobsluhy při oblékání, udržovat pořádek, úklid hraček, pochopit hygienické požadavky v MŠ (*kkŘP*)

za pomoci motivace procvičovat jemnou motoriku – grafomotoriku (*kk*)

Dítě a jeho psychika:

spokojenost dítěte v prostředí mateřské školy, při navazování kontaktů s ostatními dětmi, společném hraní, odloučit se na určitou dobu od rodičů (*kSaP*)

umět se představit, znát své jméno a příjmení (*kk*)

přizpůsobit se prostředí mateřské školy, chápat nezbytné dodržování denního režimu, respektovat předem vyjasněná pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti (*kČaO*)

přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat komunikaci s dospělými (*kk*)

uvědomovat si svou samostatnost, umět rozhodnout o své činnosti (*kČaO*)

přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch, vyrovnat se s ním, mít povědomí o svých osobních pokrocích (*kSaP*)

zvládat odloučení od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory (*kkŘP*)

vědět jaké je roční období a jeho charakteristické znaky (*kkU*)

vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a učení (*kkU*)

postupovat a učit se podle pokynů (*kkŘP*)

pojmenovat tvar kulatý, hranatý, špičatý, poznávat základní barvy (*kkU*)

matematické představy – větší, menší, sledování cesty, labyrinty (*kkU*)

Dítě a ten druhý:

překonat stud, komunikovat s dospělým, navázat s ním kontakt, respektovat ho (*kk*)

respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si s ním úkol, přijímat a uzavírat kompromisy, konflikt řešit dohodou (*kkSaP*)

pochopit vyjasněná a zdůvodněná pravidla v MŠ, dodržovat je (*kkČaO*)

zapojit se do spolupráce s ostatními (při řízené, i neřízené činnosti) (*kkČaO*)

přizpůsobit se prostředí mateřské školy, chápat nezbytné dodržování denního režimu, respektovat předem vyjasněná pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti (*kkČaO*)

Dítě a společnost:

začlenit se do třídy mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti (*kkČaO*)

zachytit skutečnost ze svého okolí a pokusit ji vyjádřit výtvarně (kreslit, malovat, modelovat) (*kkU*)

zacházet šetrně s hračkami, s knížkami, s vlastními i cizími pomůckami (*kkŘP*)

Dítě a svět:

mít pozitivní vztah k domovu, ke školce, orientovat se bezpečně v blízkém okolí mateřské školy (*kkU*)

porozumět změnám v přírodě, která se mění, vědět jaké je roční období a čím se charakterizuje ((kkU)

vědět, že ne všechny plody jsou k jídlu, některé jsou jedovaté, zvláště při sbírání hub, musíme být obezřetní, plody sami nezkoušíme! (kkU)

Vzdělávací nabídka:

pohybové činnosti (chůze, běhání, skoky, výskoky, poskoky, lezení)

chytání míče při pohybových hrách (ve dvojicích i ve skupinkách)

manipulační činnosti (stříhání, nalepování, malování, kreslení)

spontánní činnosti (hra se stavebnicemi, s hračkami, které děti zaujmou

skládačky, puzzle, pexeso, autodráhy, panenky....)

hudebně pohybové hry a taneční hry vedoucí děti k seznamování a navazování kontaktů a dobré nálady (dle daného tématu)

předvádět dětem každodenní pozitivní vzor chování a vztahu k jinému

vhodné aktivity pro přirozenou adaptaci dítěte do mateřské školy

cvičení organizačních dovedností

spoluvytváření přiměřených jasných a smysluplných pravidel ve třídě

sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, při stolování, oblékání

relaxaci a odpočinek, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu

zdravotně zaměřené činnosti – vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení

komunikační kruh (co se mi líbí ve školce, kognitivní činnosti – kdo jsem)

artikulační a rytmické hry se slovy, hlásky

příležitosti k poznávání plodů zahrady a lesa,

prohlížení leporel, knih, obrázků, uspořádání výstavy zeleniny

příprava zeleninových salátů

experimentování s vodovými barvami

sběr a ochutnávka plodů ze zahrady

vycházky do okolí školky, po komunikaci, do obce, do přírody

společné diskuse, povídání, vokální činnosti, vyprávění zážitků dle skutečnosti a obrazového materiálu

krájení ovoce a zeleniny (dřevěné atrapy)

hraní s umělohmotnými ovoci a zeleninou

hra na obchod s ovocem a zeleninou

třídění ovoce a zeleniny

výlety a turistické vycházky do okolí a okolních obcí

Rizika ohrožující úspěch vzdělávacích záměrů:

nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, osobního tempa a pohody, k potřebě soukromí, stesk po rodičích)

možností projevat vlastní city, sdělovat dojmy a prožitky

nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství

nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům

stresy, nejistota a napětí u nových dětí

málo příležitostí a prostoru k experimentování a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací

nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte

neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte

2. Téma: Podzim u nás na dvorku

Podtémata:

Ovoce z našeho dvorku

Pouštíme draka

Barevný lísteček na našem dvorečku

Ze dvorečku do Prahy

Podporované aktivity v tomto tématu:

- Písně – Měla babka, Koulelo se, koulelo, Pojdte holky do oborky
Pohádka – O jabloňce
- Píseň – Foukej, foukej, Dědeček
Čtení – Honzíkova cesta
Říkadla – Vezmi žlutou tušku....
- Píseň – Prší, prší, Jede ježek z kopečka...
Báseň podzim
- Píseň – Na tom pražském mostě
Báseň – Vlajka
Poslech – Hymna ČR, Vltava

Toto téma kromě poznávání ovoce a typických podzimních znaků souvisí také s naším hlavním městem. Působí na myšlení, vzbuzuje širokou škálu citů, ovlivňuje charakter dětí, má

vliv na rozvoj mateřského jazyka, obohacuje slovní zásobu. Budeme se snažit, aby u dětí podněcovalo fantazii, touhu tvořit. Příběhy mají pomoci dětem (prostřednictvím písniček a básniček) orientovat se v okolním světě, prožívat a ztotožňovat se s ním. Budou mít možnost poznávat nejen znaky podzimu (změny barvy listů na stromech v zahradě i v lese, charakteristické chladnější počasí, větrno a deštivo), ale i přiblížit dětem reálný svět. Formou motivovaného povídání se budeme s dětmi zabírat také naší českou zemí, jejími památkami a zvláštnostmi, národními symboly, zahraničními sousedy a také přírodním reliéfem naší republiky. Chceme děti motivovat k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jejich chuť k učení, k samostatnému objevování neznámého a porozumět věcem a jevům kolem sebe.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

rozvíjet a osvojovat si dovednosti, potřebné k vykonávání jednoduchých činností (sebeobsluha, stolování, úklid hraček)

rozvíjet pohybové a manipulační schopnosti (stříhání, lepení, nalepování....)

učit děti vyjádřit jednoduchý rytmus (na Orffovských nástrojích)

procvičovat obratnost, odvahu a rovnováhu

rozvíjet u dětí smyslové vnímání (sluchové, zrakové, hmatové)

orientace v přírodním prostředí, v knize, časopisech, na mapě

Dítě a jeho psychika:

rozvíjet u dětí komunikativní schopnosti verbální i neverbální a kultivovaný projev

rozvíjet mluvený projev dítěte (správná výslovnost)

kladení otázek a hledání odpovědí, slovně reagovat (v otázkách aktuálního ročního období)

posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, radost, zájem....)

cvičit paměť, pozornost, představivost, fantazii (experimenty s barvami, tvoření s přírodnin)

vzbuzovat u dětí zájem o různorodé činnosti, podporovat jejich aktivní účast (poznávání hub, jedlých a nejedlých plodů)

posilovat přiměřené sebevědomí a sebedůvěru dětí

rozvíjet schopnosti sebeovládání

procvičovat grafomotoriku (na tabuli ve stoje i při sezení na papíře)

procvičovat matematické představy – větší, menší, sledování cesty, labyrinty

osvojování jednoduchých poznatků o přírodním rytmu

učit děti orientaci v prostoru, ve známém i neznámém přírodním prostředí

učit děti rozlišení jedlých, nejedlých a nebezpečných plodů, uvědomit děti o nebezpečí při požití neznámých plodů i hub, prohlídka atlasu hub, poznávání hub při vycházce do lesa

Dítě a ten druhý:

posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému – v dětské herní skupině

dodržovat pravidla chování v mateřské škole, ale i na veřejnosti

upevňovat citové vztahy ke svému okolí, k živým bytostem, ke své zemi

učit se chránit bezpečí své i druhých

dodržovat pravidla chování v mateřské škole, ale i na veřejnosti

Dítě a společnost:

vytvářet u dětí povědomí o mezilidských a morálních hodnotách (jak na území našeho státu, tak i u našich sousedů)

uvědomit děti o hodnotách jako je lidská svoboda, právo, rovnost všech lidí, soucítění a solidarity, předávání kulturního dědictví, tradic....

pomáhat dětem osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje (při kultivovaném projevu, při zpěvu, estetickém vyjádření)

rozvíjet u dětí projevovat se autenticky, autonomně, rozvíjet kulturně společenské postoje, návyky a dovednosti

učit děti vnímat přírodní krásu – podzimní barevnosti

Dítě a svět:

osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí (zahrada na podzim)

vnímat rozmanitost živé i neživé přírody v naší zemi

uvědomit děti o hodnotách jako je lidská svoboda, právo, rovnost všech lidí, soucítění a solidarity, předávání kulturního dědictví, tradic....

vědět že se lidé dorozumívají i jinými jazyky, a že je dobré se některé naučit

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

zvládat sebeobsluhu, osobní hygienu, stolování, úklid hraček (*kkU*)

umět zacházet s nůžkami, drobným výtvarným materiálem (lepit, stříhat, používat štětec), zapojit se do jednoduchého cvičení, uklidit po sobě ...(*kkŘP*)

umět zacházet s Orffovskými nástroji, zčásti je i pojmenovat, pokusit se o rytmiku dle vzoru (*kkU*)

zapojit se spolu s ostatními do většího cvičení v tělocvičně, vědomě cvičit rovnováhu, obratnost a odvahu (*kkU*)

umět zapojit k poznávání své smysly (sluch, hmat, čich, chuť), pokusit se popsat svůj prožitek (kk)

umět se orientovat v blízkosti mateřské školy, vyhledat určitou stránku v knize či časopise, vyhledat na mapě naše hlavní město, naši obec, popř. velká města, řeky, rybníky atd. (kkU)

Dítě a jeho psychika:

zapojit se bez ostychu do hovoru s jiným dítětem i dospělými, vyjádřit své poznatky výtvarně či pracovní činností, kultivovaně přednést báseň, říkadlo, zazpívat píseň (kk)

snažit se správně vyslovovat hlásky, slova (kk)

začít se aktivně ptát na slova, kterým nerozumí, hledat odpovědi např. při nedokončení příběhu, pokusit se dokončit větu (kk)

být aktivní při společných činnostech, prožívat radost v dětském kolektivu, mít zájem se dozvědět něco nového, objevovat a experimentovat

(s přírodninami, hlinou, pískem, vodou, při malování a vytváření) (kkU)

ovládat se (odmítnout se podílet na nedovolených, či zakázaných činnostech) (kkŘP)

být schopné záměrně sám pozorovat, vyvinout volní úsilí na chvíli soustředit pozornost, zapamatovat si jednoduché říkadlo (kkU)

učit se s chutí, případné problémy řešit samostatně (vlastním pokusem i omylem) (kkŘP)

samostatně se rozhodnout o své činnosti, mít svůj názor, pokusit se o jeho vyjádření (kčaO)

orientovat se v bezprostředně známém prostředí, chápat některé předložky (na, za, pod, nad, nahoře, dole, uprostřed....), mít povědomí o tom, jak se orientovat v přírodě i ve městě (kkU)

za pomoci motivace procvičovat jemnou motoriku – grafomotoriku (kk)

vést úvahy v matematických souvislostech – co je menší, větší, pokusit se sledovat cestu, řešit jednoduchý labyrint (kkŘP)

poznat jaké je roční období, co je pro něj charakteristické, co přijde po podzimu, jaké bude počasí.... (kkU)

Dítě a ten druhý:

uvědomovat si vztahy mezi dětmi, snažit se být kamarádké, ohleduplné, chápat náladu a potřebu jiného dítěte, být vstřícné, nabídnout pomoc (kSaO)

chovat se zdvořile, dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla (kSaO)

cítit pozitivní vztah k místu svého bydliště, ke zvířatům i jiným bytostem, mít povědomí o České republice, jako jednoho celku, v němž žije i mnoho jiných národností (kČaO)

mít povědomí o hrozícím nebezpečí, upozornit na něj dospělou osobu, sám se pokusit nebezpečí odvrátit (např. při pobytu v lese, při sbírání hub, při pohybu na komunikaci) (kkŘP)

Dítě a společnost:

pochopit, že pravidla nejsou jen ve školce, ale i mimo ni, mít povědomí o mravních a morálních hodnotách, které jsou jak v naší zemi, tak i v zahraničí (kČaO)

kultivovaně vystupovat jak při rozhovoru, tak i při vyjádření básně, písni či výtvarném vyjádření (kk)

umět vyjednávat s dětmi i dospělými, domluvit se na společném řešení (samostatně, nebo s pomocí učitelky) (kk)

vnímat všemi smysly přírodu, zvláště pestrost a barevnost podzimní krajiny a jejich plodů, snažit se je esteticky vyjádřit, poznávat dle obrazového materiálu i se zájmem poslouchat literární příběhy a vyprávění motivované podzimem (kkŘP)

Dítě a svět:

zapojit se společně do úklidu školní zahrady, mít povědomí o tom, kdo se o zahradu i parky stará, vážit si lidské práce a snahu (kkŘP)

mít povědomí o České republice a o její přírodě (hory, lesy, řeky, rybníky....) (kkU)

pochopit klíčová slova jako je lidská svoboda, právo na život, solidarita, soucítění... (kkU)

logicky uvažovat jakým jazykem se mluví v Česku, Polsku, Německu....mít povědomí o světovém jazyku – základ dorozumívání pro všechny vyspělé státy (KK)“

Vzdělávací nabídka:

sběr přírodnin, stavění a vytváření z přírodnin

grafomotorické listy a pracovní listy dle tématu

básně, písně, říkadla, hudební etudy, poslechy podzimní hudby a nálady (poslech vážné hudby)

samostatný projev na dané téma (individuálně i v komunikačním kruhu),

činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

modelové situace, ve kterých se dítě učí respektovat druhého

vokální činnosti, sólový zpěv (u keyboardu)

cvičení s přírodninami – chůze po nerovném povrchu, v terénu

poslech pohádek a písniček s podzimní tematikou

barvení listů – prstové barvy, tempery, vodové barvy, experimentování

poznávací činnosti – smyslové a psychomotorické hry (pro rozvoj vnímání a postřehu, sluchové a zrakové paměti)

pracovní činnosti – hrabání listí na zahradě a venkovní úklid

námětové hry pro dodržování pravidel, aktivity podporující sblížení dětí

spolupodílení se na vytváření pravidel vzájemného soužití a chování

cvičení sebekontroly, sebeovládání (při hněvu, zlosti, úzkosti....)

činnosti zaměřené na úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné

hudebně pohybové hry s využitím Orffovského instrumentáře

vycházky do přírody, pozorování měnící se přírody, možnost vyjádřit své pocity a dojmy s pestrostí a vůni podzimních listů

společné hry a skupinové aktivity, kdy se děti mohou spolupodílet na jejich průběhu i výsledcích

orientace na mapě ČR, zaznamenání naší oblasti Jesenicka a našeho bydliště

prohlížení obrazového materiálu – města Praha a další velká města

vycházky do obce pro praktickou orientaci v obci (návštěva obchodů, pošty...)

prohlížení encyklopedií ptáků – kteří ptáčci odlétají?

spontánní hra, hraní a činnosti dle výběru dětí

hra s magnetickými loutkami na magnetické tabuli

výtvarné činnosti – kreslení, malování, tvoření z papíru

sledování počasí, objasňování pojmů (větrno, oblačno, jasno, polojasno, meteorologická stanice...)

vyrovnávací, protahovací a námětové cvičení dle CD nahrávek

procvičování běhu a chůzi při hudebním doprovodu, skákat přes švihadlo, gumu

činnosti zaměřené na rozvíjení jemné motoriky – navlékání korálek, zavazování mašliček, konstruktivní činnosti, labyrinty, grafické činnosti

uspořádání výstavky ovoce

příprava ovocných kompotů

společná akce s rodiči (pouštění draků) Drakiáda

Rizika ohrožující úspěch vzdělávacích záměrů:

nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné

schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek

soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

špatný jazykový vzor

nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

nedostatek estetických a etických podnětů

nedodržování přijatých pravidel

zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat

vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)

prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým

3. Téma: Příroda kolem našeho dvorku

Podtémata:

Náš dvorek je na vesnici

Za dvorečkem, lesíček

Kamarádi z lesa

Těšíme se na Vánoce

Podporované aktivity v tomto tématu:

- Povídání o historii naší obce
- Pohádka – O třech medvědech
- Pohádka – O Smolíčkovi

Písňe – Zajíčku v lesíčku, Až já pojedu přes ten les, Na tý louce zelený, Bude zima, bude mráz, ...

Říkadla o zvířátkách

Pohybové hry – Zajíček, Veverka, Ježek,....

➤ Nejznámější adventní písňe, koledy

Básňe - o Mikuláši, čertovi .....

Celek je zasazen do času podzimního, kdy jsou patrné změny v přírodě. Činnosti budou propojovat bezprostřední zkušenosti dětí s pozorováním světa kolem sebe. Využívány budou metody osobnostně sociální a dramatické výchovy. Zaměříme se převážně na změny v přírodě, posilování úcty k přírodě, také podporování vlastních zkušeností dětí z pozorování a pobytu v lese, rozvoj vnímání všemi smysly, uvědomování si svých pocitů a nálad. Společně s dětmi a jejich rodiči zavítáme do lesa hledat pohádkové bytosti (v podzimní baterkové hře), a i zvířátkům doneseme nějaké zásoby na zimu. Budeme hledat odpovědi na otázky týkající se zvířat žijících ve volné přírodě, jak se připravují na zimu, jak jim můžeme pomoci, ale i vědět, jak se před některými chránit. Podtémata tohoto celku se opírají také o náš domov, naši obec, ve které žijeme. Pokusíme se dětem přiblížit způsob, jakým se mohou orientovat v jednoduché mapě, kde si mohou vyhledat známé turistické lokality či okolní obce našeho regionu.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

procvičování základních pohybových a pracovních dovedností

osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání v péči o okolí a zahradu

učit děti orientaci v prostoru, ve známém i neznámém přírodním prostředí

učit se vyjadřovat prostřednictvím pohybu, slova, výtvarnou činností

rozdvíjet a osvojovat si dovednosti, potřebné k vykonávání jednoduchých činností

osvojování návyků k podpoře osobní pohody

rozvoj jemné motoriky – grafomotorické listy

procvičovat sluchové vnímání

učit orientaci v prostoru a reakci na signál i slovo

Dítě a jeho psychika:

rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou

motivace k vnímání světa a života ve svém okolí, charakterizovat roční období, chápat časové pojmy, rozvíjet schopnosti a dovednosti umožňující vyjádřit dětmi své pocity, dojmy a prožitky

učit rozlišovat a pojmenovávat barvy, vůně, nálady, rozdílnosti, velikosti, třídění, přiřazování, uspořádávání

učit děti orientovat se v situaci, pojmenovávat různé chování a jednání na základě hry i reálné zkušenosti, postupně u nich vytvářet vlastní povědomí o tom, co je slušné, a naopak

rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti

zpřesňovat a kultivovat smyslové vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému

rozvíjet paměť, pozornost, představivost a fantazii

Dítě a ten druhý:

dávat prostor ke spolupráci s ostatními dětmi i ke sdílení společné činnosti a hry

jiný postoj či názor, tolerovat a chápat potřeby kamaráda, přizpůsobit se dětské herní skupině

ohleduplnost ve společnosti ostatních lidí i v přírodě

hraní rolí, spolupráce s druhým, hodnocení svého podílu při společné práci

upevňovat citové vztahy ke svému okolí, k živým bytostem, ke své zemi

Dítě a společnost:

utvářet si základní představu o společenských normách

vést děti k estetickému vnímání, citění a prožívání motivované podzimní přírodou a jejími plody

vyjadřování prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností

vytvářet u dětí povědomí o mezilidských a morálních hodnotách

Dítě a svět:

osvojit si jednoduché poznatky o světě a životě

rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

vytvářet elementárního povědomí o přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

vytvářet vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

zapojit se bez problémů do tělovýchovných chvil, zdolávání terénních překážek, pohybové hry ve třídě (kkŘP)

zvládat jednoduchou obsluhu a prac. úkony (úklid hraček, zahrady, udržovat pořádek) (kkŘP)

umět se orientovat v blízkosti mateřské školy, vyhledat naši obec, popř. velká města, řeky, rybníky atd. (kkU)

sbírat a pojmenovávat přírodniny, hra s nimi, výtvarná činnost dle vlastní fantazie (kkŘP)

zařadit se do výtvarných a grafomotoricky motivačních her (kkU)

sluchově vnímat šum lesa, suchého listí, větru, deště, rozlišit tón a zvuk (kkU)

zvládat prostorovou orientaci ve třídě, školce, venku (kkU)

Dítě a jeho psychika:

vědět, že je člověk nedílnou součástí přírody, pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno (kkU)

poznat čtyři roční období jejich charakteristika, vyjádřit svůj prožitek v každém ročním období (kkU)

chápat časové pojmy (jaro, léto, podzim, zima, dnes, zítra, ráno, večer) (kkU)

poznat základní barvy, vůni lesa (přírodnin, listí, dřeva), zvládat jednoduché matematické představy (seřazení dle velikosti, přiřazování, určit rozdíl) (kkŘP)

řešit a vyhodnocovat elementární denní situace (problémy), které mohou při hrách vzniknout – nepřehlížet problémy, spolupodílení se a spoluúčast dětí na jejich řešení (kkŘP)

dramatizovat pohádku, vokální činnosti, seznamování s říkadly, vést rozhovor (kK)

umět pochopit podstatu čtené pohádky, poznat hrdinu, vyprávět děj, mít vlastní názor

zapamatovat si krátkou báseň, udržet na chvíli pozornost při kolektivní činnosti, umět vyjádřit své představy a fantazii (kkU)

Dítě a ten druhý:

přirozeně komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat přátelství (kK)

respektovat potřeby kamaráda, dělit se o hračky, umět si rozdělit úkol (kkŘP)

chovat se citlivě ke slabším a mladším dětem, umět nabídnout pomoc (kSaO)

dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla při spolupráci a hrách, vědět co je dobré a co je špatné (kSaO)

cítit pozitivní vztah k místu svého bydliště, ke zvířatům i jiným bytostem (kČaO)

Dítě a společnost:

ovládat pravidla chování v MŠ, doma, vědět, jak se chovat v lese (kČaO)

umět výtvarně zachytit náladu a barvy podzimu dle vlastního prožitku (kkŘP)

umět zaspívat píseň, rytmus zachytit na Orffovských nástrojích (kK)

zachytit skutečnost ze svého okolí a pokusit ji vyjádřit výtvarně (kreslit, malovat, modelovat) *(kkU)*

vnímat všemi smysly přírodu, zvláště pestrost a barevnost podzimní krajiny a jejich plodů, snažit se je esteticky vyjádřit, poznávat dle obrazového materiálu i se zájmem poslouchat literární příběhy a vyprávění motivované podzimem *(kkŘP)*

zapojit se společně do úklidu školní zahrady, mít povědomí o tom, kdo se o zahradu i parky stará, vážit si lidské práce a snahy *(kkŘP)*

Dítě a svět:

všímat si změn a dění v nejbližším okolí *(kkU)*

uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě a i ostatní v jeho okolí chovají k životnímu prostředí, ke zvířatům bude mít dopad do budoucnosti *(kČaO)*

vnímat, že svět má svůj řád (zákonitě střídání ročních období) *(kkU)*

mít pozitivní vztah k domovu, ke školce, orientovat se bezpečně v blízkém okolí mateřské školy *(kkU)*

poznat jaké je roční období, co je pro něj charakteristické, co přijde po podzimu, jaké bude počasí...*(kkU)*

Vzdělávací nabídka:

vycházky do podzimní přírody, lesa, terénní překážky, přeskokování lavičky, procvičování běhu a chůze při hudebním doprovodu

tělesně zaměřené činnosti -vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení

výroba postaviček a zvířátek z přírodnin podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování

smyslové a psychomotorické hry (rozvoj postřehu a vnímání, sluchová paměť, koncentrace pozornosti)

dramatické činnosti, hraní rolí, loutkové divadélko

hry a činnosti vedoucí děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit mu hračku, střídat se, pomoci mu, vyřešení vzájemného sporu

prohlížení knih, obrazových materiálů (kdo žije v lese, stromy v lese) encyklopedie volně žijících zvířat

poslech různých písní a nahrávek na podzimní téma, zpěv u keybortu

sběr přírodnin a výtvarné práce s nimi

poslech pohádek, příběhů a veršů při poledním odpočinku

školička řeči – procvičování hlásek, nápodoba zvířátek, hádanky

spontánní a volné hry dětí, zapojování nových dětí do hry

pohybové hry venku i v tělocvičně, motivované cvičení

výtvarné a grafomotorické hry s patřičnou motivací vycházející ze zážitku dítěte

zájmové činnosti dětí: kreslení, malování, modelování hub, lesních zvířat, stromů

experimentování s vodovými barvami (barevný podzim)

společná akce s rodiči – baterková hra

výlet do obory v CHKO Jeseníky – (Vidnava), návštěva myslivce

sluchové hry, slovní hádanky, přednes, sólový zpěv, hra na Orffovské nástroje

poslech vážné hudby

činnosti k péči o životní prostředí a okolní krajinu, jak vypadá lesní péče

cvičení paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)

činnosti zaměřené na poznávání matematických a číselných pojmů (geometrické tvary, číslice, množství, číselná řada)

kooperativní činnosti ve dvojicích, skupinkách (stavba dřevěného lesa hra s lesními zvířátky)

Rizika ohrožující úspěch vzdělávacích záměrů:

nedostatek či zkreslení elementárních informací o přírodě, volně žijících zvířat, ročních obdobích, živé a neživé přírodě, o ochraně životního prostředí

v omezený přístup ke knížkám, k obrazovým materiálům

málo příležitostí k samostatným řečovým projevům (spontánním i řízeným)

slabá motivace dětí při výtvarných činnostech, při rozvoji vnímání (sluchového, zrakového i čichového) špatný jazykový vzor

neposkytnutí příležitostí k vlastnímu pozorování ve volné přírodě

nervozita, spěch, nedostatek času pro dokončení hry

autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem

nedostatečné vybavení náčiním, nářadím při pohybových hrách

přítomnost nevhodných a nevkusných podnětů

omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti

4. Téma: Vánoce u nás na dvorku

Podtémata:

Mikuláš na dvorku

Zpíváme koledy

Čekáme na Ježíška

Podporované aktivity v tomto tématu:

- Písně a básně – O Mikuláši, čertovi....
- Nejznámější koledy a vánoční písně
- Besídka, koncert pro rodiče, prarodiče, veřejnost

Celek v doprovodu zvířátek ze dvorečka mapuje období od příchodu sv. Mikuláše s čerty a andělem až do Vánoc. Budou nás provázet české lidové koledy, jejichž prostřednictvím se budou děti seznamovat s biblickými příběhy a zároveň budeme směřovat k vánočnímu vystoupení pro rodiče a veřejnost.

Celek je shrnut do tří tematických částí, které přirozeně provázejí děti přípravami a těšením se na Vánoce. Využívány budou metody prožitkového učení a dramatické výchovy. Dětem budeme přibližovat české lidové tradice, rozvíjet u nich povědomí o důležitých lidských hodnotách (úctě, pokoře, obdarování, sdílení, souznění).

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

rozvíjet užívání všech smyslů

umět sluchově rozlišovat zvuky a tóny, rozlišovat tvary předmětů, vnímat hmatem

učit se novým pracovním, výtvarným, hudebně rytmickým, lokomočním i sociálním dovednostem, vánoční výzdoba třídy

rozvoj jemné motoriky – grafomotorické listy

zvládat sebeobslužné činnosti v převlékání

využívat různé stavebnice, pracovní listy (rozvoj jemné motoriky)

osvojit si praktické dovednosti (zacházet s různým nářadím, náčiním, materiálem)

zvládat sebeobsluhu v oblékání, úklidu, úpravy prostředí, v osobní hygieně

správně používat běžné předměty denní potřeby, ovládat některé technické přístroje (počítač, televizi, rádio)

Dítě a jeho psychika:

vysvětlit dětem, že i písničky (koledy) v sobě skrývají zajímavý příběh a že je dobře je poslouchat a zpívat

seznamovat děti s lidovými tradicemi a koledami

probouzet u dětí radost ze společného čekání na Vánoce učit děti rytmizovat říkadla (i s pohybem) se zimní a vánoční tematikou

odpovídat dětem na otázky při prohlížení ilustrací – systematické objasňování obsahu vánočních příběhů a méně známých slov

vysvětlit typická slova z různých oborů, aktivně je ve hře používat

učit děti základům pro práci s informacemi

jazyková výchova – hláska na začátku a na konci slova

rozvíjet zájem o čtení a psaní – prohlížení encyklopedie, knih, rozvíjet komunikativní dovednosti

vytvářet u dětí pozitivní vztah k učení nového, podporovat zájem o poznávání nového

rozvoj matematických představ, chápat přirozenou časovou posloupnost událostí

rozvoj estetického vnímání a prožívání, rozvíjení vlastní kreativity

grafické napodobování čísel, tvarů a symbolů

uvědomit si vlastní identitu, získat sebevědomí

získat citovou samostatnost, být aktivní

vědět, že k obdarování nejsou jen hmotné dárky, ale i to co vychází z chování dětí

učit k úctě k mamince, rodičům, lidem i věcem

učit děti rytmizovat říkadla (i s pohybem) se zimní a vánoční tematikou)

Dítě a ten druhý:

spolupracovat s ostatními, aktivně uplatnit svůj názor a nápad

podporovat schopnosti a dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

vytvářet prosociální postoje k druhému (v rodině, v mateřské škole, ve třídě...)

posilovat prosociální chování, tolerance, respektovat druhého

užít si legraci při vzájemné spolupráci

uvědomovat si kladné vztahy mezi lidmi, přátelství

pochopit, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný

používat pravidla chování ve vztahu k druhým lidem i na veřejnosti

rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

začlenit se do kooperativních činností (v práci ve skupině)

umět navázat kontakt s dospělými, komunikovat bez ostychu

mít schopnost se přizpůsobit podmínkám prostředí a jeho změnám

Dítě a společnost:

pochopit, že lidé mají různé hodnoty, umět je pojmenovat, a tím dojít k postupnému vytváření vlastních hodnot

rozvíjet kulturně estetické dovednosti výtvarné, hudební a dramatické (přípravami vánoční besídky)

rozvíjet estetické a tvůrčí činnosti slovesné a literární (poslech pohádky, příběhu)

Dítě a svět:

osvojit si dovednosti potřebné k vykovávání jednoduchých činností, k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

vytvořit u dětí pozitivní vztah k domovu

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

zrakově rozlišovat typické vánoční znaky a předměty, poznat vánoční vůni (stroměčku, perníčků) (*kkŘP*)

zvládat pohybové vyjádření některých koled, sladit pohyb s rytmem, vyrobit vánoční přání pro rodinu, zapojit se do výzdoby třídy, ozdobit vánoční stromeček (*kkŘP*)

upevňovat dovednost koordinace oko – ruka (*kkU*)

zvládat sebeobslužné činnosti – dokáže se postarat o své osobní věci, udržovat pořádek (*kČaO*)

zrakově a hmatově rozlišit různé tvary a materiály (*kkŘP*)

umět zacházet s tužkami – správný úchop, nůžkami, barvami i jednoduchými hudebními nástroji (*kkŘP*)

zvládat sebeobslužné činnosti – dokáže se postarat o své osobní věci, udržovat pořádek (*kČaO*)

umět šetrně zacházet s technickými přístroji, znát pravidla bezpečnosti o jejich používání (*kkU*)

Dítě a jeho psychika:

vnímat obsah českých lidových koled, vědět o čem dítě zpívá (*kkU*)

vědět, že Vánoce nejsou jen o nadělování množství dárků, ale také jsou to svátky především k poznávání duchovních a duševních hodnot člověka (*kČaO*)

poznat, že je potřebné si vzájemně sdělovat, co jsme se dozvěděli, zjistili, jaké máme tužby a

přání, co nás tíží, čím můžeme bližního potěšit, jak mu pomoci (*kSaO*)

vnímat, že je zajímavé dovědět se, proč se staví Betlémy, zpívají se koledy a mít povědomí o dalších zvycích a tradicích (*kkU*)

naučit se pracovat s informacemi – knihy, časopisy, encyklopedie, vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci (*kk*)

udržovat pozornost, soustředit se a všimnout si nového, změněného a chybějícího (*kkU*)

umět se těšit z hezkých a příjemných zážitků v kolektivu svých vrstevníků, ovládat své chování (*kSaO*)

umět nazpaměť přednést báseň, zazpívat píseň i sólově (*kkU*)

chápat obsah vánočních příběhů, aktivně se ptát na slova, kterým nerozumí (*kkU*)

umět rozlišit hlásku na začátku i konci slova, slabikovat (*kk*)

chápat časové pojmy (jaro, léto, podzim, zima, dnes, zítra, ráno, večer) (*kkU*)

při myšlenkových operacích odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, společné a podobné či rozdílné znaky (*kkŘP*)

Dítě a ten druhý:

umět komunikovat vhodným způsobem s jiným dítětem i s dospělými (*kk*)

uplatňovat základní společenské návyky a pravidla společenského styku (*kSaO*)

vnímá, co si druhý přeje a co potřebuje, vychází mu vstříc (*kSaO*)

chovat se zdvořile, dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla (*kSaO*)

vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (pomoc starších dětí mladším při oblékání, úklidu hraček....) (*kSaO*)

spolupracovat a spolurozhodovat s ostatními, respektovat potřeby jiného dítěte (*kSaO*)

přirozeně komunikovat, udržovat dětská přátelství (*kk*)

Dítě a společnost:

chápat, že rodina je to nejpřirozenější a nejbližší to co máme, kde vyrůstáme, učíme se chování a získáváme základní hodnoty (*kSaO*)

mít povědomí o tom, co je úcta, pokora, obdarování, odepření, lidské souznění a láska (*kČaO*)

zapojit se s nadšením do přípravy vánoční besídky pro rodiče a prarodiče (*kkŘP*)

chápat rozdíl mezi lidovou slovesností a autorskou literaturou (přiměřeně dětskému věku)(*kkU*)

vyjádřit svou tvořivost a fantazii ve výtvarné a pracovní činnosti (*kk*)

chovat se zdvořile, přistupovat k lidem bez předsudků, vážit si jejich práce (*kSaO*)

vnímat kulturní podněty (vyjádřit, co bylo zajímavé, hodnotit své zážitky, vzít si ponaučení)(*kk*)

Dítě a svět:

vědět, že vánoční ozdoby (zvláště svíčky), jsou sice nepostradatelným doplňkem Vánoc, ale mohou způsobit zranění (popáleniny, požár), dokázat se tomuto nebezpečí vyvarovat (*kČaO*)

chápat, že rodina je to nejpřirozenější a nejbližší to co máme, kde vyrůstáme, učíme se chování a získáváme základní hodnoty (*kSaO*)

Vzdělávací nabídka:

pohybové a hudebně pohybové hry

hraní rolí a improvizace, dramatizace, pantomima

výtvarné a pracovní činnosti-vánoční výzdoba MŠ, přáníčka

zpěv, recitace

společné setkávání, povídání – Vánoční besídka s rodinami dětí a přáteli školy

protahovací, relaxační, uvolňovací a dechová cvičení při CD

pohybové činnosti (lokomoční i nelokomoční)

cvičení mechanické paměti

komunitní kruh (vyjádřit své přání, naslouchat druhým)

sociální a interaktivní hry, výtvarné hry a etudy

činnosti zaměřené na přípravu vánoční besídky pro rodiče a prarodiče

činnosti a příležitosti dozvědět se něco nového o vánočních tradicích a zvycích

prohlížení a čtení knížek s vánoční tematikou (J. Lada České Vánoce)

námětové hry na rodinu a Štědrý večer

kognitivní činnosti – u nás o Vánocích – vyjádření každého dítěte

návštěva kostela – postavení Betlému

poslech koled a vánočních písní

vánoční koncert v místním kostele, či vánoční besídka s rodiči)

sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé (Mikulášská nadílka, vánoční koncert v místním kostele, či vánoční besídka s rodiči)

školička řeči – logopedická cvičení hlásek (čertovské blekotání, cinkání zvonečku...)

řešení problémů – matematické představy (pracovní listy na dané téma)

činnosti zaměřené na poznávání znaků (písmena, čísla, značky, symboly, obrazce...)

Rizika ohrožující úspěch vzdělávacích záměrů:

nedostatek či zkreslení informací o podstatě Vánoc, kdo je Ježíšek, jak vypadá (spousta dětí ho zaměňuje za Santa Clause), jaké jsou vánoční zvyky a tradice

málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným)

zahlcování podněty a informacemi, aniž by dítě samo mohlo s nimi pracovat

nedostatek času při přípravách vánoční besídky, výrobě přáníček, nácvik besídky

stres, strach, stydlivost při vystupování před cizími lidmi

nerespektování smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí při nácviku tanečků a koled na vánoční besídku

převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci

nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte

málo podmětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky hrubého, ironického, popř. agresivního chování i v čase vánočním), nevhodné vzory v médiích (upřednostňování Santa Clause)

5. Téma: Zimní čas na dvorku

Podtémata:

Co přinesl Ježíšek?

Sáňkování na dvorku

Naši zimní kamarádi

Ze dvorku do jiných krajin

Podporované aktivity v tomto tématu:

- Píseň – My tři králové
- Píseň – Vločka, Sněží, sněží, Padá sníh, Vločka, Dva mrazíci,...
- Báseň – Sněhuláček
- Písně a básně – o zvířátkách a ptácích
- Píseň – Pět minut v Africe
- Báseň – Eskymácká abeceda

Hudebně pohybové hry – indiánský tanec, klokan v Austrálii (dle výběru)

Z vánočního času se přeneseme do mrazivé zimy. Doufáme, že budou mít děti dostatek příležitostí hrát si a pohybovat se na sněhu a ledu. Zaměříme se nejen na zimní bezpečné sportovní radovánky, ale i na experimentování se sněhem (sochání, pokusy ze sněhu). Povedeme děti k tomu, aby si uvědomily klady i záporny zimy (kdo nejvíce v přírodě strádá a jak jim můžeme pomoci). Budeme u dětí vytvářet povědomí o různorodosti kulturního a přírodního prostředí na Zemi. Děti se dozvedí o části naší planety, která je po celý rok stále obklopená sněhem, o charakteristice a způsobu života Eskymáků, o zvířatech, které žijí jak na severní, tak i na jižní polokouli naší Země. Využitím encyklopedie také navážeme i na charakteristiku teplých krajín, kde je po celý rok teplo, děti se seznámí s tamějším způsobem života lidí i zvířat. Zde také využijeme zvířátka z našeho dvorečku, které jednoho dne zatouží poznat jiné kamarády, kteří žijí v jiných částech světa. My se tedy s dětmi vypravíme na „výlet“ do dalekých zemí, např. do Austrálie, Severní Ameriky, nebo do Afriky (kde je po celý rok teplo. Děti se zde dozví o významu vody pro život - jak pro člověka, tak pro všechny tvory a rostliny – bez vody se mění země v poušť a není bez ní života), čímž navážeme také na globální problém nedostatku pitné vody ve světě - vede děti k zamyšlení nad smutnou skutečností, že pro všechny děti světa není vůbec samozřejmé mít dostatek vody a pití. Chceme proto naučit děti s vodou správně hospodařit a také jim ukázat, kolik lidské práce je spojeno se zajištěním potřebných vlastností pitné vody. Děti se také seznámí s tamějšími způsoby života lidí i zvířat. Opět využijeme encyklopedie, fotografie, promítneme si dokumentární filmy o těchto zemích, děti budou mít možnost zaposlouchat se do tónů hudby jednotlivých národů a samy si budou moci vyzkoušet typické tance, nebo hru na některé, pro nás netypické hudební nástroje.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

ovládat pohyb na sněhu a ledu – rozvíjení hrubé motoriky

dokázat utužovat své zdraví, osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu, mít povědomí o zdravém životním stylu

rozlišovat tvary předmětů, vnímat hmatem

osvojit si praktické dovednosti (zacházet s různým nářadím, náčiním, pracovat s přírodním materiálem - se sněhem)

uvědomit si nebezpečí úrazů hrozících při zimních radovánkách

využívat různé stavebnice, pracovní listy (rozvoj jemné motoriky),

matematické představy – větší, menší, sledování cesty, labyrinty

osvojování jednoduchých poznatků o zvířatech (stopy, hlasy, nápodoba tělem)

Dítě a jeho psychika:

jazyková výchova – hláska na začátku a na konci slova

rozdíjet zájem o čtení a psaní – prohlížení encyklopedie, knih, rozvíjet komunikativní dovednosti

grafické napodobování čísel, tvarů a symbolů

rozvoj tvořivého myšlení při práci se sněhem, stavebnicemi a jiným přírodním materiálem

vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení

samostatně vystupovat, vyjadřovat se, mít vlastní názor, pokusit se o sebehodnocení, získání sebedůvěry

domlout se slovy i gesty, napodobit postoj dle vzoru

rozdíjet různé druhy paměti a pozornosti

rozvoj úcty ke všem živým tvorům

Dítě a ten druhý:

posilovat prosociální chování, tolerance, respektovat druhého

užít si legraci při vzájemné spolupráci

uvědomovat si kladné vztahy mezi lidmi, přátelství

pochopit, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný

upevňovat citové vztahy ke svému okolí, k živým bytostem, ke své zemi

Dítě a společnost:

vytvářet povědomí o existenci jiných kultur a národností na naší Zemi

seznámení se světem lidí, jejich kulturou, uměním a způsobem života

setkávání se literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním (i mimo MŠ, příležitostně), vyjádřit své prožitky

dodržovat pravidla her, jednat spravedlivě

rozvíjet kulturně estetické dovednosti výtvarné i pracovní

Dítě a svět:

vytvořit povědomí o existenci jiných kultur a národností

vědět že se lidé dorozumívají i jinými jazyky, a že je dobré se některé naučit

chápat přírodní zákonitosti a jejich vliv na život člověka

rozvoj úcty ke všem živým tvorům

poučit děti o možných nebezpečných situacích při zimních sportovních hrách

poznávat a sledovat přírodní jevy a děje (počasí, podnebí)

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

správné držení těla, zvládat pohyb v různém prostředí, na hladkém povrchu (*kkŘP*)

zrakově a hmatově rozlišit různé tvary a materiály (*kkŘP*)

umět zacházet s tužkami – správný úchop, nůžkami, barvami i jednoduchými hudebními nástroji (*kkŘP*)

získat povědomí a informace o způsobu ochrany při nebezpečí (kde hledat pomoc v případě úrazu, nehody) (*kkU*)

pokusit se vyřešit lehký labyrint, sledovat cestu na pracovním listě (*kkŘP*)

zaznamenat zvířecí stopy, napodobit lesní zvíře pantomimou (*kkŘP*)

Dítě a jeho psychika:

umět rozlišit hlásku na začátku i konci slova, slabikovat (*kk*)

poznat některá číslíčka a písmena (rozeznání čísla a písmene, jejich funkce) (*kk*)

poznat fyzikální vlastnosti vody, srovnávat objemné množství sněhu a vody (*kkŘP*)

naučit se pracovat s informacemi – knihy, časopisy, encyklopedie, vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci (*kk*)

uvědomit si svou samostatnost, rozhodnout o své činnosti, uvědomit si své silné a slabé stránky (*kSaO*)

při myšlenkových operacích odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, společné a podobné či rozdílné znaky (*kkŘP*)

umět zachytit a vyjádřit své prožitky (mimikou, pantomimou, nápodobou) (*kk*)

uvědomit si, jak je potřeba pomáhat volně žijícím zvířatům v zimním období (*kSaO*)

Dítě a ten druhý:

umět respektovat jiný názor, konflikt řešit dohodou nebo kompromisem (*kkŘP*)

chápat slovní vtíp a humor, překonat stud (*kSaO*)

snažit se pomoci kamarádovi, když je v nesnázích, soucítit s ním (*kSaO*)

porozumět u kamarádů jejich momentální náladě, chápat jejich emoce (*kSaO*)

pochopit, že každý má své právo na vlídné jednání a zacházení (*kČaO*)

zaujímají vlastní názor a postoje, vyjadřují se, respektují jiný názor, jsou citlivé k lidem, kteří jsou v nevýhodě (nemají ve své oblasti dostatek vody k pití a jsou odkázáni na pomoc ostatních) (*kČaO*)

snažit se postarat o krmení ptákům i jiným volně žijícím zvířatům (krmení ptáčků, zvěři) (*kkČaO*)

Dítě a společnost:

má povědomí o mnoha národnostech na naší Zemi, dokáže se orientovat na glóbusu (kde žijí Američané, Evropané, Asiati, Afričani, Eskymáci a Australané) (*kkU*)

mít povědomí o existenci jiných kultur a národností (*kČaO*)

vnímat kulturní podněty (vyjádřit, co bylo zajímavé, hodnotit své zážitky, vzít si ponaučení) (*kk*)

chovat se zdvořile, přistupovat k lidem bez předsudků, vážit si jejich práce (*kSaO*)

umět se chovat dle vlastních pohnutek (být odpovědné za své chování a činy) (*kSaO*)

vyjádřit svou tvořivost a fantazii ve výtvarné a pracovní činnosti (*kk*)

Dítě a svět:

získat nové poznatky o životě lidí v různých částech světa (*kČaO*)

mít povědomí o různých národnostech a jejich jazyku (*kkU*)

mít elementární povědomí o přírodních zákonitostech – o vlivu počasí a podnebí na přírodu a na život člověka (*kČaO*)

vnímat, že je svět nekonečně pestrý a různorodý (*kČaO*)

uvědomovat si možné nebezpečí při hrách, vědět jak se prakticky chránit, kde vyhledat pomoc (*kkŘP*)

pochopit klíčová slova (co je podnebí a co je počasí) (*kkU*)

Vzdělávací nabídka:

prohlížení encyklopedií a časopisů – hledání obrázků, kde lidé žijí jinak, popis

činnosti, jež směřují k prevenci úrazů a nemoci (při bobování, sáňkování, lyžování a bruslení)

hraní a skládání stavebnic, dřevěných kostek (využití kostek cukru – ledové království, nebo jiných materiálů pro výrobu eskymáckého iglů)

ukázka globusu, práce s mapou

pohybové hry (překonávání překážek, na Eskymáky, Afričany, indiány, hra na zvířata, námětové hry)

vaření v kuchyňce (hra na vaření Eskymákům, Afričanům, indiánům....)

pokusy a experimenty se sněhem, ledem – rozpouštění, zamrzání, srážení páry

příležitosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí, vytváření zdravých životních návyků

deklamace říkanek o Eskymácích, zdraví, zimních sportech, písně o Africe, indiánech

kognitivní činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností (odlišnosti dané zeměpisným místem narození, jazykem, dovednosti, schopnosti...)

komentování zážitků a aktivit, vyřizování určité zprávy (druhé paní učitelce, mamince, paní uklízečky....)

poslech africké, indiánské hudby, čtení příběhů a zajímavostí o polárních oblastech

didaktické hry různého zaměření (poznej, co se změnilo, hledej rozdíly, co patří k sobě, posloupnost...)

malování temperami, barvami, kreslení, obkreslování

pracovní listy na procvičení grafomotoriky

činnosti zaměřené na poznávání znaků (písmena, čísla, značky, symboly, obrazce...)

spontánní hraní a hry volené dětmi

stavba sněhuláků, sochání ze sněhu společně s rodiči (napadne-li sníh)

dle možnosti navštívení divadelního představení či výstavy výtvarného umění, kulturní akce v MŠ, nebo návštěva kulturního zařízení mimo obec

krmení ptáků (doplňování zrníček do krmítek na školní zahradě), nošení kaštanů a žaludů zvěři do lesa)

Rizika ohrožující úspěch vzdělávacích záměrů:

omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností

nedostatek elementárních informací o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech zdraví a bezpečí

nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí při zadaném úkolu

nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání

autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem

jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností

výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná

nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházející čtení a psaní

zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině

příliš racionální a hotový výklad světa

6. Téma: Pohádky u nás na dvorku

Podtémata:

Povídání o svém těle, o zdraví

Jaká známe řemesla

Pohádky z našeho dvorečku

Masopustní veselice u nás na dvorku

Podporované aktivity v tomto tématu:

- Pohádky – Hrnečku vař, O koblížkovi
Píseň – Starý medvěd vzdychá, ...
- Píseň – Až já budu velká, Pekla vdolky
- Pohádka – O třech prasátkách, O perníkové chaloupce
- Realizace karnevalu pro děti a rodiče

Povedeme děti k tomu, aby si uvědomily odpovědnost za své zdraví (správné oblékání, hygienickou péči – každodenní mytí, péči o chrup, prevenci proti nemoci – konzumaci potravin obsahujících vitamíny, a také pochopení funkcí některých tělesných orgánů).

Další součástí tohoto celku je období masopustu. V MŠ se budeme připravovat na maškarní karneval. Během výroby a zdobení masek (škrabošek) si děti procvičí svou zručnost, výtvarné cítění a fantazii. Společně navrhne a vyrobíme i masky pro naše pohádkové kamarády ze dvorku.

Motivovány karnevalem budou mít děti příležitost vyzkoušet si různá zaměstnání a profese, zjistit, co by mohly dělat, až vyrostou, k čemu mají předpoklady, co je zajímavé a co se jim líbí. Přiblížíme si jednotlivá povolání, přesvědčíme se o tom, zda děti vědí, kde pracují jejich rodiče. Naší snahou zde je, aby děti pochopily, že každá práce je důležitá a svým způsobem namáhavá. Začleníme zde prožitkové učení (hrou na kuchaře, ve které se děti seznámí se zdravou stravou a životosprávou, dále na obchod, lékaře, školu...), dramatizaci (vcítění se do různých profesí) a didaktické hry, k získání zkušeností také metodu pokusu a omylu. Budeme posilovat rozumový vývoj dítěte, jeho grafickou zručnost, dále řečový projev k posílení osobních kontaktů a vazeb mezi dítětem a dospělým v MŠ. Budeme se snažit připravit dětem exkurze do místních pracovišť (pošta, obchod, výrobní plechů...).

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

vytvářet u dětí zdravé životní návyky a postoje, chránit se před nebezpečnými vlivy prostředí

vytvářet zdravé životní návyky (pitní režim)

umět pojmenovat některé části lidského těla a orgánů, znát jejich funkci

pravolevá orientace ve vztahu ke své osobě (uvědomění si vlastního těla)

osvojit si praktické dovednosti (zacházet s různým nářadím, náčiním, materiálem)

zvládat sebeobsluhu v oblékání, úklidu, úpravy prostředí, v osobní hygieně

umět sluchově rozlišovat zvuky a tóny, rozlišovat tvary předmětů, vnímat hmatem

správně používat běžné předměty denní potřeby, ovládat některé technické přístroje (počítač, televizi, rádio)

Dítě a jeho psychika:

rozvoj vyjadřování v souvislých větách podle skutečnosti, obrázků

učit se nová slova, pojmenovat pracovníky z různých oborů

pokusit se o samostatné vyprávění na určité téma

napodobit určitou profesi, pracovníka, postavu z pohádky z filmu

učit reprodukovat říkanky, slovní hádanky na dané téma

vysvětlit typická slova z různých oborů, aktivně je ve hře používat

vědět, která jídla a potraviny patří do zdravé životosprávy

uvědomit si souvislosti mezi jídlem, stolováním a zubní hygienou

rozvíjet tvořivé myšlení při hře i v zadaném úkolu, umět vyřešit problém

rozvíjet paměť a pozornost při didaktických a námětových hrách

učit děti základům pro práci s informacemi

prakticky procvičovat orientaci v prostoru i v rovině

umět používat v praxi matematické pojmy (geometrické, určit množství)

cvičit postřeh a pozornost dětí v námětových hrách

používat myšlení při úkolu, hledat různé možnosti a varianty

uvědomit si vlastní identity, získat sebevědomí

získat citovou samostatnost, být aktivní

vytvářet u dětí pozitivní vztah k učení nového, podporovat zájem o poznávání nového

Dítě a ten druhý:

používat pravidla chování ve vztahu k druhým lidem i na veřejnosti

umět navázat kontakt s dospělými, komunikovat bez ostychu

rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

začlenit se do kooperativních činností (v práci ve skupině)

Dítě a společnost:

přizpůsobit se společnému programu, umět žít ve společenství ostatních lidí, napodobovat základní hygienické návyky, přijímat autoritu, podřídit se skupině

seznámit děti s pracovními příležitostmi v našem nejbližším prostředí

vytvářet aktivní postoj k práci, k životu i světu

učit děti šetrně zacházet jak s vlastními, tak i cizími pomůckami, hračkami.....

Dítě a svět:

vytvořit u dětí povědomí o neustálých proměnách v technice, zdokonalování a ulehčování různých prací a zaměstnání

pochopit, že lidé mohou svými vynálezy nejen svět zlepšovat, ale také ničit

osvojit si poznatky o bezpečnosti při různých pracích

k práci patří také odpočinek, relaxace, koníčky....

mít schopnost se přizpůsobit podmínkám prostředí a jeho změnám

vědět, která jídla a potraviny patří do zdravé výživy

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

osvojit si každodenní osobní hygienu, čištění zubů (*kkU*)

mít povědomí o těle a jeho vývoji (narození, růst těla, proměny), pojmenovat části těla, pojmenovat některé orgány (včetně pohlavních) (*kkU*)

dokázat rozpoznat pravou a levou stranu k vlastní osobě (*kkU*)

zvládat jemnou motoriku při práci s drobným materiálem, modelovací hmotou, náčiním (*kkŘP*)

zvládat jednoduchou obsluhu a některé pracovní úkony (udržovat pořádek, jednoduché úklidové práce (*kČaO*))

vědomě použít své smysly (čich, hmat, sluch, chuť) (*kkŘP*)

umět šetrně zacházet s technickými přístroji, znát pravidla bezpečnosti o jejich používání (*kkU*)

Dítě a jeho psychika:

aktivně mluvit ve větách, umět vyjádřit děj na obrázku, vyjádřit svůj úsudek (*kk*)

být zvědavé, ptát se na slova a názvy, kterým nerozumí (*kkU*)

zapojit se do hovoru svých vrstevníků na dané téma, naslouchat druhým (*kk*)

umět dramatizovat nějakou roli, napodobit nějakou profesi (*kk*)

naučit se nazpaměť jednoduché říkanky, hádanky či písničky (*kkU*)

osvojit si nezvyklá, nebo nová málo používaná slova z různých oborů (*kk*)

projevovat zájem o různá nová, nebo alternativní řešení v pracovních úkolech a didaktických hrách) znát potraviny, které patří do zdravé životosprávy (*kkŘP*)

záměrně pozorovat, zapamatovat si skupinku hraček, co je změněno (*kkU*)

vědět, kde je možné získat různé informace o jednotlivých zaměstnáních, vytvářet základy pro práci s informacemi (*kkU*)

umět sledovat očima zleva doprava, orientovat se v prostoru (*kkŘP*)

pojmenovat základní geometrické tvary, určit množství, počet do 5-10 (*kkU*)

pokusit se zorganizovat hru (*kSaO*)

vyvinout úsilí, soustředit se (*kkŘP*)

umět se radovat se zvládnutého úkolu, vést děti k vyjádření příjemných i nepříjemných prožitků (*kSaO*)

ovládat svoje city a přizpůsobit své chování jak v MŠ, tak na veřejnosti (*kSaO*)

Dítě a ten druhý:

chovat se zdvořile, dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla (*kSaO*)

vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (pomoc starších dětí mladším při oblékání, úklidu hraček....) (*kSaO*)

spolupracovat a spolurozhodovat s ostatními, respektovat potřeby jiného dítěte (*kSaO*)

Dítě a společnost:

uplatnit hygienické návyky (mýt si ruce před jídlem, po použití WC, čistit zuby po jídle, před spaním....) (*kČaO*)

adaptovat se na život ve škole, zvládat požadavky skupiny, přijímat autoritu (*kSaO*)

vědět jaké profese mají rodiče, kde pracují a co dělají (*kČaO*)

vědět, že je práce důležitá (k vydělávání peněz k živobytí, pracujeme, protože nás práce zajímá,

baví, uspokojuje naše potřeby....), vážit si jejich výsledků (*kČaO*)

vědět, jak se zachází s pomůckami, přístroji, hračkami – rozvíjet základní kulturně společenské návyky, postoje a dovednosti (*kkU*)

Dítě a svět:

mít povědomí o modernizaci různých profesích, v zaměstnáních (*kkU*)

rozpoznat, které vymoženosti jsou dobré a které mohou uškodit světu či životnímu prostředí (*kČaO*)

mít povědomí, že každá práce vyžaduje bezpečnost, přizpůsobit k tomu podmínky (*kkU*)

vědět, že po práci musí být také odpočinek (volná zábava, koníček, sportování....) (*kČaO*)

pochopit, že může být práce a zaměstnání nestálé, je třeba hledat jiné řešení (*kkŘP*)

vědět, co utužuje zdraví, mít povědomí o zdravé výživě, význam aktivního pohybu (*kkU*)

Vzdělávací nabídka:

pohybové činnosti (lokomoční i nelokomoční)

představování pohádkových postav, lidí z různých zaměstnání, sebevyjádření

manipulační činnosti s různými materiály, kreslení, malování, používání pomůcek

smyslové a psychomotorické hry na dané téma

poslech příběhů a pohádek

četba pohádky – Když Alenka stůně – co si oblékáme, aby nám nebyla zima, co děláme pro své zdraví, jak se stravujeme...

příprava zdravého jídla, prostírání

ochutnávka ovoce a zeleniny

nácvik správného čištění zubů, relaxační hry

vytváření zdravých životních návyků (příprava zdravého jídla – jednoduše)

hudební činnosti, hudebně pohybové hry

artikulace, řečové, sluchové a rytmické hry

získání zkušeností k prevenci úrazů při různých hrách, manipulačních a pracovních úkonech

manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností

práce s materiálem (třídění, porovnávání, uspořádávání, odhad...)

záměrné pozorování předmětů, určování jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, zvuk, vůně..., jejich funkce a charakteristika)

společné rozhovory, diskuse, vyprávění dle skutečnosti, obrazového materiálu

příležitosti seznamující děti s obsluhou technických přístrojů (rádia, televize, počítače)

spontánní hraní, námětové hry a činnosti dle tématu (na obchod, lékaře, na školu, příprava jednoduché zdravé stravy...)

cvičení paměti (mechanické, logické, pojmové i obrazné)

kognitivní činnosti (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky)

aktivity podporující k uvědomování u dítěte vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství)

exkurze do místních provozoven

pracovní listy a obrazový materiál seznamující děti s různými druhy zaměstnání a řemesel, pracovními předměty, provádění jednoduché pracovní úkony a činnosti

výroba převlečení na masopustní bál, výzdoba MŠ

společné posezení s rodiči na masopustním bále

Rizika ohrožující úspěch vzdělávacích záměrů:

spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončit činnost v individuálním tempu

nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce

nedostatek či zkreslené elementární informace o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkci některých orgánů

potlačování autonomního chování dítěte pro zachování disciplíny a poslušnosti

prostředí komunikačně chudé, omezená běžná komunikace mezi dítětem a dospělým

nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v MŠ

chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí

převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním

v ironizování a znevažování úsilí dítěte

7. Téma: Probouzení přírody u nás na dvorku (Vítání jara)

Podtéma:

Jaro klepe na dveře

Zvířátka ze dvorku

Velikonoce na dvorku

Jdeme na koledu

Podporované aktivity v tomto tématu:

- Projekt – krtek v knihovně
- Pohádka – O ošklivém káčátku
- Píseň – Když jsem já sloužil, Skákal pes....

Říkadla o zvířátkách

- Jarní říkadla, básně a písně – Na jaře, Travička zelená, Jaro, léto, podzim, zima,.....
- Velikonoční říkadla a básně

Východiskem pro celek jsou změny v přírodě v souvislosti s blížícím se jarem. Jde o vnímání aktuální situace v přírodě, když se blíží jaro, zmapování základní charakteristiky zimního a jarního ročního období, kdy se den prodlužuje a venku začíná být tepleji. Tematické části jsou propojeny motivačně, ale zároveň stupňovitě od jednoduššího a známého ke složitějšímu. Děti se budou zabírat domácími zvířaty a jejich mláďaty, typicky jarními rostlinami, vracejícími se ptáčky z teplých krajín, probuzeným hmyzem, a také tradičním vítáním jara – výrobou Moreny, kterou společně pošleme po proudu místního potoka. Využívány budou metody prožitkového učení, problémového učení, experimentování. Chceme uplatňovat dětské poznatky a zkušenosti při vyjadřování vlastních názorů, posilování vlastní zodpovědnosti ve vztahu k ostatním lidem (vlastní bezpečnost), k přírodě a k životu na Zemi. Budeme si také povídat o velikonočních svátcích, kdy se děti dozvědí o této tradici, proč je slavíme, jaké jsou jejich symboly, proč chlapi chodí na koledu, jak se mají zachovat děvčata.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

dostávat prostor k pohybovým i verbálním vyjádření a pestrým činnostem (nápodoba zvířátek, chůze a běh s překračováním překážek, přeskoky plynule za sebou)

učit zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, fantazijně přetvářet předměty

ovládat dech při mluvě, zpěvu, ovládat svalstvo, správné držení těla

umět sladit pohyb s rytmem a hudbou, vyjádřit rytmus na Orffovských nástrojích

učit zacházet s výtvarnými pomůckami a materiály při výrobě velikonočních dekor

Dítě a jeho psychika:

učit novým poznatků o přírodě a ročních obdobích na základě pozorování i pokusů

dát příležitost k rozvíjení fantazie, vyjadřování vlastních názorů a zúročení vlastní zkušenosti

umět se těšit z přírodních krás, z probouzející se přírody

učit se být citlivé ve vztahu k přírodě

vnímat a pojmenovávat co je dítěti příjemné a nepříjemné, co je pro něj hezké a co mu vadí

pokusit se vnímat pomocí všech smyslů

rozvíjet mluvený projev dítěte – opakování částí přímé řeči z pohádek

pokusit se vytvořit rým, slabikovat slova

cvičit všechny druhy paměti, pozornosti

ovládat grafomotoriku (různé symboly, čáry, křivky)

pojmenovat domácí zvířátka a jejich mláďata, jejich charakteristika, užitek

pokusit se nakreslit nějaké domácí zvířátko

vědět čím se liší člověk od zvířátek

pojmenovat známé jarní rostliny, vyjmenovat některé byliny

podporovat zájem o naučnou literaturu a poznání (byliny, chov domácích zvířat)

seznámit děti s tradicí Velikonoc, proč je slavíme, lidové zvyky, tradice Pálení čarodějnic

dát dětem prostor k poznávání a pochopení velikonočních i baladických příběhů, pochopit etický obsah a vyplývající ponaučení

naučit se zpaměti reprodukovat říkanky a písničky s jarní, velikonoční a dopravní tematikou

hraní se slovy, rytmizování, vymýšlení rýmů

vyjádřit svou fantazii a představivost při „krasličení“, výroba velikonočních ozdob na velikonoční akci, experimentování s barvami

Dítě a ten druhý:

spolupracovat s ostatními, sdílet společné činnosti a hry

rozvíjet u dětí kooperativitu

sdílet činnost se svými kamarády, učit se respektovat pravidla činností

vnímat potřeby a nálady kamaráda, respektovat ho

vědět, jak se chovat ke zvířátkům, kamarádům

Dítě a společnost:

vystihnout při výtvarné činnosti i některé detaily zvířátka

chápat žertovné texty ve verších, poslech pohádek – kreslených, loutkových

podporovat pravidla vzájemného styku - zdvořilost, ohleduplnost,

pochopit mravní hodnoty – dobro, zlo, spravedlnost, upřímnost...

učit děti k ohleduplnosti při setkávání se staršími lidmi (při pomlázce, v dopr. prostředí)

rozvíjet společenský i estetický vkus

těšit se ze společných příprav na velikonoční akci při výrobě dekorací a malování vajíček, jak v MŠ, tak i doma

Dítě a svět:

vnímat, že příroda má svůj řád – jak u zvířat, tak u rostlin, v ročním období i u lidí

vědět, proč se musíme starat o zvířátka, proč je chováme, nač sbíráme byliny

chápat, že i od domácích zvířat nám může hrozit nebezpečí (pes, dobytek)

mít povědomí o tom, že i zvíře může být nemocné a potřebuje lékařskou pomoc

pojmenovat domácí zvířátka a jejich mláďata, jejich charakteristika, užitek

vědět čím se liší člověk od zvířátek

pojmenovat známé jarní rostliny, vyjmenovat některé byliny

orientovat se v elementárních časových pojmech, částečně se orientovat v čase (teď, dnes, zítra, ráno, poledne, odpoledne, večer...)

orientovat se v ročním období

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

umět napodobit nějaké domácí zvířátko, zvládat lokomoci, hrubou motoriku (*kkŘP*)

pracovat s modelínou a s jiným výtvarným materiálem, používat pomůcky, pastelky, barvy, nůžky (*kkU*)

správně dýchat při mluvě, zpěvu, držet správně tělo při stoji, i vsedě (*kk*)

umět správně držet Orffovské nástroje, dokázat vyjádřit jednoduchý rytmus (*kk*)

umět použít různé materiály a pomůcky při výrobě různých velikonočních dekorací (*kkŘP*)

Dítě a jeho psychika:

vnímat aktuální situace v přírodě v souvislosti s blížícím se jarem (*kkU*)

uplatnění dětských poznatků a zkušeností při vyjadřování vlastních názorů, myšlenek, pocitů, nápadů (*kk*)

pojmenovat základní charakteristiku zimního a jarního ročního období (*kkU*)

vědět, proč máme být citliví k přírodě (*kSaO*)

vzájemné vnímání sebe, druhého, přírody, barev, tvarů, teploty, nálady (*kČaO*)

záměrné vnímání zrakem, sluchem, hmatem (*kkU*)

kreativně myslet, používat svou fantazii, úmyslně si zapamatovat a vybavovat si přesná slova či věty (*kkU*)

samostatně rozložit slova na slabiky, pokusit se o jednoduchý rým (kK)

záměrně se soustředit, pokusit si zapamatovat, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu (kkU)

umět graficky napodobit různé symboly, tvary, čísla, písmena (kkU)

slovně popsat některá domácí zvířátka, třídít zvířátka dle určitých znaků (kK)

vědět, že se o domácí zvířátka musíme starat, vědět, že mohou být i nebezpečná (kČaO)

umět nakreslit, namalovat zvířátko i s jeho detaily (kkU)

najít v přírodě i v obrazovém materiálu první jarní rostliny a byliny (kkŘP)

mít zájem o naučnou literaturu a poznání ve vztahu k bylinám a chovu domácích zvířat (kkU)

vědět, že Velikonoce nejsou jen svátkem jara, pochopit některé tradice a symboly Velikonoc (kkU)

být zvědavé, umět klást otázky při čtení a vyprávění některých baladických příběhů (K. J. Erbena), hledat odpovědi ve skutečném a reálném životě (kK)

naučit se Velikonoční říkanky, použít je při koledování, umět zazpívat píseň jak s jarní tematikou (kkU)

vymyslet říkadlo, zaříkávadlo, doplnit verš, rým (kK)

uplatnit své představy a fantazii při malování kraslic a při výrobě velikonočních ozdob (kkŘP)

Dítě a ten druhý:

spolupracovatve dvojici a ve skupině (kSaO)

společně se domlouvat na postupech při výrobě velikonočních a jarních dekorací (kSaO)

vědět, že jsme každý jiný a někdo nám nerozumí, snažit se porozumět, dodržovat pravidla vzájemného chování (kSaO)

respektovat kamaráda, jeho momentální náladu, ale i odmítnou komunikaci, která je mu nepřijemná (*kČaO*)

posilovat empatii nejen ke kamarádům, zvířátkům, ale i k sobě (*kSaO*)

Dítě a společnost:

umět nakreslit, namalovat zvířátko i s jeho detaily (*kkU*)

poznat žert ve mluvě dospělého, u kamaráda a v textu (*kk*)

být zdvořilé na veřejnosti, k autoritě, vědět co je to ohleduplnost vůči ostatním (*kČaO*)

rozpoznat, co je dobré, špatné, spravedlivé a upřímné, jak v pohádkových vyprávěních, tak v reálném životě (*kČaO*)

být ohleduplné ke svým kamarádům, rodičům a prarodičům (při pomlázce i při přepravě v hromadném dopravním prostředku) (*kSaO*)

vyjadřovat své představy při vytváření Velikonočních dekorací (výtvarně) (*kk*)

zapojit se do příprav na velikonoční akci v MŠ, tak i při malování kraslic doma – pomáhání mamince (*kSaO*)

Dítě a svět:

vědět, že každé zvířátko se musí narodit, stejně jako člověk, všechny zvířátka však nejsou savci, že se některá líhnou (*kkU*)

umět charakterizovat užitek domácích zvířátek, jarních bylin, rostlin (*kkU*)

vědět, jak se ubránit některým zuřivým zvířatům (pes, kočka, hospodářská zvířata) (*kkŘP*)

vědět, kdo je to zvěrolékař, kam se na něj obrátit, kdo je to bylinářka... (*kkŘP*)

umět pojmenovat domácí zvířátka a jejich mláďata, jejich charakteristika, užitek (*kkU*)

vědět čím se liší člověk od zvířátek (*kkŘP*)

umět pojmenovat známé jarní rostliny, vyjmenovat některé byliny (*kkU*)

pojmenovat základní charakteristiku zimního a jarního ročního období (*kkU*)

znát časovou posloupnost dne, týdne, měsíce (ráno, dopoledne....dny v týdnu, pojmenovat alespoň jeden měsíc na jaře, v létě, na podzim a v zimě) (*kkU*)

vnímat, že příroda má svůj řád – jak u zvířat, tak u rostlin, v ročním období i u lidí

vědět, proč se musíme starat o zvířátka, proč je chováme, nač sbíráme byliny

chápat, že i od domácích zvířat nám může hrozit nebezpečí (pes, dobytek)

mít povědomí o tom, že i zvíře může být nemocné a potřebuje lékařskou pomoc

pojmenovat domácí zvířátka a jejich mláďata, jejich charakteristika, užitek

vědět čím se liší člověk od zvířátek

pojmenovat známé jarní rostliny, vyjmenovat některé byliny

orientovat se v elementárních časových pojmech, částečně se orientovat v čase (teď, dnes, zítra, ráno, poledne, odpoledne, večer...)

orientovat se v ročním období

Vzdělávací nabídka:

pohybové a hudebně pohybové hry

hry kontaktní, pantomimické, námětové, simulační

hry rytmické, ozvěnové, hudební a taneční aktivity

pozorování v přírodě, pokusy, experimenty

komunitní a asociační kruhy

společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření

běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhými dětmi i dospělými

hmatové, sluchové, výtvarné hry, školička řeči (hlásky, slabikování)

společné diskuse, rozhovory (vyprávění zážitků ze skutečnosti, dle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie)

pracovní činnosti, grafomotorické cvičení (jak roste tráva,...)

společné sdílení tématu, zkoumání, kognitivní činnosti vlastních zážitků

Kimovy hry

vycházky kolem zahrádek, pozorování prvních jarních květin

estetické a tvůrčí aktivity na téma jara

pozorování a vyprávění o změnách v přírodě – počasí, růst trávy, rašení listů - pobytu venku

vyhledávání jarních květin, domácích zvířátek v dětských knihách a encyklopediích – všímání si společných znaků a rozdílů

omalovánky domácích zvířátek a jejich mláďátek, jarních květin

výroba květin, zvířátek z papíru (skládání, lepení)

básničky, říkadla, hra na tělo, využití Orffovských nástrojů

cvičení motivované jarní přírodou, domácími zvířátky

pracovní listy (rozvoj myšlení, labyrinty, matematické představy)

spontánní hraní, sledování a četba pohádek obohacující citový život dítěte s ponaučením

dramatizace pohádek, nápodoba domácích zvířátek, mimické vyjadřování nálad u lidí (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost)

práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využití encyklopedií

pracovní listy s velikonoční tematikou a na procvičení grafomotoriky a jemné motoriky

poslech a předčítání povídek a příběhů s velikonoční tematikou

malování kraslic, výroba jarních a velikonočních dekorací

výtvarné a pracovní činnosti (Velikonoční krasličení)

Rizika ohrožující úspěch vzdělávacích záměrů:

nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím

nevhodné prostory pro pohybové činnosti (malé třídy)

nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností

nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházející čtení a psaní

nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti

nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými

nemožnost spolupodílet se na volbě činností

schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek

nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu

převaha zprostředkovaného světa (obraz, film)

8. Téma: Jarní radovánky na dvorku

Podtémata:

Zahrádka na našem dvorku

Dopravní prostředky

Náš dvorek slaví Den Země

Čarodějnice u nás na dvorku

Podporované aktivity v tomto tématu:

- čtení – Ferda mravenec, příběhy o krtkovi
- píseň – Šel zahradník do zahrady, Rozvíjej se poupátko

- píseň – Šly panenky silnicí, Auto, ...
- pohádka – O Otesánkovi
- báseň – Země
- píseň – Travička zelená, Vzal si mrak, Prší, prší,....
- Projekt – třídění odpadů, Sluneční soustava, počasí
- Akce – rej čarodějnic

V tomto celku se děti budou seznamovat s probouzející se zahradou, co kvete, co se jeme, co se probouzí v trávě, dále pak s pravidly silničního provozu, chování na komunikaci (v naší obci, která nemá chodníky) v úloze chodce, tak i v případě cyklisty. Také budou seznámeny i se způsobem jejich pohybu ve městě, kde je větší dopravní ruch, jsou využívány chodníky, přechody, různé dopravní i informační značky, semaforey, jezdí tam mnoho dopravních prostředků (tramvaje, trolejbusy, vlaky, lodě, letadla, metro....). Děti budou poučeny nejen o bezpečnosti při přepravě v dopravních prostředcích, ale také budou mít možnost dozvědět se něco o bezpečnostních složkách. 22. dubna také s našimi zvířecími kamarády oslavíme Den Země. K tomuto tématu děti shlédnou malou prezentaci na PC. Budou se moci blíže seznámit s naší modrou planetou (s povrchem Země, přírodními jevy a její přírodou), která se nachází ve vesmíru, také jim dáme možnost dozvědět se základní informace o Slunci (žhavé plynové kouli), bez kterého by svět neexistoval, o Měsíci a dalších planetách. Máme v plánu také vést děti k odpovědnosti za své chování k životnímu prostředí a pokusit se vysvětlit jim některé neekologické postoje dospělých. Při učení povedeme děti ke konkrétnímu pozorování, experimentování s vodou a také utřídění a hodnocení získaných zkušeností. Seznámíme se také s tradicí Pálení čarodějnic, při níž si společně si zasoutěžíme.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

učit zacházet s výtvarnými pomůckami a materiály

učit reagovat na zvukové a světelné signály (při chůzi, běhu)

cvičit změny směru běhu, provádět zátočky během jednotlivě i ve dvojicích učít střídat chůzi a

běh (ve dvojicích, v zástupu, s vyhýbáním)

procvičování pravolevé orientace

získat povědomí o bezpečnosti jak na ulici, tak ve hře a při dodržování tradice *Pálení čarodějnic*, co dělat v případě určité nehody, (kam se obrátit, koho přivolat)

učit správně zacházet se sportovním náradím a náčiním (při dopravních hrách)

osvojit si dovednosti k podpoře zdraví - bezpečnosti

rozvíjení užívání všech smyslů (vodu, přírodní jevy, vesmírná tělesa)

osvojení si přiměřených praktických dovedností (při práci s rostlinami)

Dítě a jeho psychika:

seznámit děti s tradicí Pálení čarodějnic

naučit se z paměti reprodukovat říkanky a písničky s jarní a dopravní tematikou

hraní se slovy, rytimizování, vymýšlení rýmů

vyjádřit svou fantazii a představivost při kreslení, experimentování s barvami

popisovat situaci dle skutečnosti, z obrázků (především dopravní tematika, určit, co je nebezpečné a co naopak bezpečné)

poznat a vymyslet jednoduchá antonyma

učit rozlišovat základní dopravní a orientační značky (v obci, i ve městě)

seznámit děti s účelem dopravních prostředků

učit děti rychlé reakci (sledování očima zleva doprava a naopak)

pojmenovat základní barvy (starší děti také ostatní barvy a některé jejich odstíny)

procvičování prostorové orientace (dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi atd.)

procvičovat sluchové vnímání zvuku (odkud přichází, jak je daleko, v jakém směru, síla zvuku i

zvuková paměť)

učit řešit různé nečekané situace, zapojit své myšlení, hledat různé možnosti a varianty (při didaktických hrách, v matematických řešeních, luštění labyrintů, hledání cest, prakticky myslet)

grafomotorické prvky - napodobit určité symboly, geometrické tvary

prohlubovat u dětí schopnost záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

podporovat zájem o naučnou literaturu a poznání (o planetě Zemi a vesmíru)

učit novým poznatků o přírodě a ročních obdobích na základě pozorování i pokusů

učit se být citlivé ve vztahu k přírodě

Dítě a ten druhý:

seznámit děti se základními pravidly silničního provozu

rozvíjet u dětí kooperativitu

dát dětem příležitost přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

mít povědomí o osobním soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

rozvíjet kooperativní dovednosti a empatii při řešení ekologických otázek

Dítě a společnost:

učit děti k ohleduplnosti při setkávání se staršími lidmi (v dopravním prostředku)

rozvíjet společenský i estetický vkus

využít příležitosti seznámit děti s tradicí *Pálení čarodějnic*

Dítě a svět:

poučit děti o bezpečnosti při každodenní cestě do školky (jak se chovat na zastávce, jaké oblečení zvolit při snížené viditelnosti, používání autosedačky a ochranné přilby při jízdě na kole

.....)

získat schopnost přizpůsobit se vnějšímu prostředí i jeho změnám

seznámení dětí s dopravním místem v obci, které je rizikové a kterému by děti měly dbát maximální zvýšenou pozornost

učit rozlišovat základní dopravní a orientační značky (v obci, i ve městě)

seznámit děti s účelem dopravních prostředků

seznámit děti se základními pravidly silničního provozu

vytvořit u dětí povědomí o širším technickém prostředí (při zkoumání vesmíru)

vědět, jak se máme chovat k přírodě a životnímu prostředí (rozpoznat, co je správné a co nesprávné), učit děti pečovat o okolní životní prostředí (dbát na pořádek a čistotu, umět třídit odpad, chránit přírodu v okolí i živé tvory)

vědět, že jsme částí naší Země, a že neseme odpovědnost za zdravé prostředí na naší planetě

seznamování se stavem životního prostředí, ve kterém dítě žije

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

umět použít různé materiály a pomůcky při výrobě různých dekorací (*kkŘP*)

umět zareagovat při hře na zvukový i světelný signál (*kkU*)

být schopno uvědomit si a střídat směr při běhu, jednotlivě i ve dvojicích, provést zátočku na povel (*kkU*)

umět střídat chůzi a běh jednotlivě, ve dvojicích, trojicích v zástupu (i při hudební nahrávce, dle rytmu – využití Orffovských nástrojů (*kkU*))

určit končetiny, strany, směry – pravé, levé (kkU)

umět se bezpečně pohybovat po komunikaci v místě bydliště, dodržovat příkazy a zákazy udané dospělými (kkŘP)

vědět k čemu slouží určité náčiní a nářadí při sportu a sportovních hrách (kkU)

jsou schopni rozpoznat zvuk deště, tekoucí vody, bublajícího potoku, větru, poznají dle hmatu -kámen, hlínu, dřevo....., jsou schopné poznat úplňk Měsíce, experimentují s vodou na slunci (kkU)

chápu vliv dostatku vody a světla na růst rostlin, sami se pokusí zasadit semínko a pečovat o rostlinu, pracují podle slovních pokynů (kkŘP)

Dítě a jeho psychika:

vnímat aktuální situaci v souvislosti s tradicí *Pálení čarodějnic* (kkU)

vymyslet říkadlo, zaříkávadlo, doplnit verš, rým na téma *Pálení čarodějnic* (kk)

dokážou vymyslet jednoduchý verš a rým – o vodě, sluníčku, měsíci, duze.... (kk)

uplatnit své představy a fantazii při malování (kkŘP)

zapojit se do kognitivních činností při řízené činnosti, popsat dějovou situaci dle obrázků i podle skutečnosti (určit, jaké chování je v dopravě správné a co nesprávné) (kk)

vymyslet a rozpoznat dle obrázků i různých předmětů a dějů, jednoduchá antonyma (kkŘP)

pojmenovat některé základní dopravní značky (zákazové, příkazové, informační) (kkU)

vyjmenovat základní dopravní prostředky, popsat je a znát jejich účel (kkU)

umět rychle reagovat (sledovat zrakem doleva a doprava) (kkU)

poznat základní barvy, starší děti i některé odstíny barev (určit barvy semaforu) (kkU)

rozpoznat barvu slunce, měsíce, nebe, vody, pojmenovat barvy duhy (i jejich odstíny) (kkU)

orientovat se v prostorové orientaci (pod, za, nahoře, dole, vzadu, nad, vedle....) (kkŘP)

poznat dle sluchu dopravní prostředek, odhadnout jak je daleko, zapamatovat si některé zvuky, rozeznat zvuk a tón (*kkŘP*)

zapojit se do řešení různých matematických řešení, vědět, že je dobré se učit a své poznatky dokázat využít při didaktických hrách a dalších úlohách (*kkU*)

být schopno napodobit různé symboly dle předlohy, základní geometrické tvary (*kkU*)

vědět, že má dítě právo rozhodnout své činnosti, ale nese za své činy odpovědnost (*kSaO*)

umět říci ne v situacích, kdy se má dítě společně s ostatními dětmi podílet na nedovolených či zakázaných činnostech (*kSaO*)

vyžívají ve svém zájmu knihy, časopisy a encyklopedie, mají zájem dozvídat se nové věci o podobách vody, přírodních krásách, o planetě Zemi a vesmíru (*kkU*)

jsou schopni posoudit některé činnosti člověka v přírodě s ohledem na životní prostředí a zejména na koloběh vody (*kkU*)

uplatnění dětských poznatků a zkušeností při vyjadřování vlastních názorů, myšlenek, pocitů, nápadů (*kk*)

Dítě a ten druhý:

chápat základní pravidla silničního provozu (chodce, řidiče) (*kČaO*)

zapojit se mezi své vrstevníky, spolupracovat při hře a učení (*kSaO*)

vědět, že má dítě právo odmítnout hovor, který je mu nepříjemný (*kSaO*)

umět se bránit projevům násilí jiného dítěte, ubližování a ponižování (*kSaO*)

zaujímají vlastní názor a postoj, vyjadřují se, respektují jiný názor, jsou citlivé k lidem, kteří jsou v nevýhodě (nemají ve své oblasti dostatek vody k pití a jsou odkázáni na pomoc ostatních)(*kČaO*)

Dítě a společnost:

být ohleduplné ke svým kamarádům, rodičům a prarodičům (při přepravě v hromadném dopravním prostředku) (*kSaO*)

vyjadřovat své představy při vytváření dekorací (výtvarně) (*kk*)

vědět něco o tradičním *Pálení čarodějnic* (*kkU*)

mít povědomí o současném stavu životního prostředí, a že je na lidech, jak se budou k životnímu prostředí chovat a jak jej budou chránit (*kČaO*)

chová se odpovědně a s ohledem na zdravé a bezpečné okolní přírodní prostředí (*kČaO*)

Dítě a svět:

být schopné se přizpůsobit, ovlivnit svou situaci zvláště při pohybu v dopravě, být opatrné a v každodenním životě (při hře, používání různých nástrojů, náčiní, pomůcek) (*kČaO*)

být přizpůsobivé, vědět, že změny patří k životu, tak i naplánované činnosti se mohou změnit (*kČaO*)

umět rozpoznat možné nebezpečí jak v dopravě, tak i při konání neuváženého rozhodnutí ve hře (pro hraní využívat jen bezpečná místa) (*kkŘP*)

mít povědomí o základních dopravních značkách v naší obci (*kkU*)

znát účel dopravních prostředků (*kkU*)

mít povědomí o základních pravidlech silničního provozu (*kkU*)

vědět proč máme být citliví k přírodě (*kSaO*)

pojmenovat některé základní dopravní značky (zákazové, příkazové, informační) (*kkU*)

vyjmenovat základní dopravní prostředky, popsat je a znát jejich účel (*kkU*)

mít povědomí o tom, jak se zkoumá vesmír, jak lidé dostanou na Měsíc, na vesmírnou stanici, co je to družice.... (*kkU*)

mají povědomí o významu vlivu životního prostředí na člověka a o významu jeho ochrany (*kkU*)

Vzdělávací nabídka:

překračování, přelézání, podlézání různých druhů překážek

tematické hry se slovním doprovodem, dopravní pohybové hry, hry se složitějšími pravidly,

běh k volné metě, honičky, soutěživé hry (zvukové a zrakové signály)

využití přírodního terénu, překážkové dráhy (rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání)

stavebnice, skládačky – procvičení jemné motoriky

společenské stolní hry

vycházky po obecní komunikaci, nácvik bezpečného přecházení ulice

zaměřené na postupný rozvoj pozornosti, vnímání, paměti, vůle a volních vlastností – rozhodnosti, sebeovládání, samostatnosti, odvahy

beseda s POLICÍ ČR, prohlídka Hasičské zbrojnice v obci

pracovní listy dopravní tematikou a na procvičení grafomotoriky a jemné motoriky (grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen)

artikulační hry, hry se slovy, písmenky, slovní hádanky

vyprávění toho, co dítě shlédlo nebo co slyšelo

poslech a předčítání povídek a příběhů s dopravní a tematikou, pohádky o čarodějnicích

kladení hádanek z jarní, dopravní a tematikou

rozhovory, povídání, říkanky, básně a písně s motivací tematického celku

prohlížení obrázků s dopravní tematikou, využití didaktických pomůcek při učení a hraní

hraní s autodráhou s dřevěnými dopravními značkami

výroba jarních a dekorací, čarodějnice

navlékání korálek, střídání barev dle posloupnosti a určení

třídění geometrických tvarů, korálek dle barev a velikostí

hudebně pohybové hry, využití CD s dopravní tematikou

hry zaměřené na sluchové vnímání (zvuky, tóny, rozpoznání dopravních prostředků)

pohybové hry zaměřené na pohotovou reakci, na smluvený signál

výtvarné a pracovní činnosti (dopravní tematika)

spontánní hraní, hry dle přání a výběru dětí organizované dětmi

poučení o možných nebezpečných situacích v dopravě, s manipulací s některými předměty a přístroji, zvířaty, léky, požár, povodeň...

seznamování se základní obsluhou počítače

hry a situace, kdy se dítě učí chránit své soukromí a bezpečí

pozorování stavu životního prostředí, poznávání ekosystému (les, louka, rybník) – přímé -pozorování přírody, přírodních jevů

Rizika ohrožující úspěch vzdělávacích záměrů:

statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech

málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim

nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního cítění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)

nefunkční pravidla ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)

nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné

užívání abstraktních pojmů, předávání hotových poznatků

omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům

špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje)

nedostatečné a nepřiměřené informace o ochraně životního prostředí

špatný příklad dospělých (v domácím prostředí – chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, lhostejnost a neochota podílet se na jejich řešení)

9. Téma: Májová příroda na dvorku

Podtémata:

Maminka má svátek

Chováme se bezpečně

Kytičky u nás na dvorku

Na dvorečku u vody

Podporované aktivity v tomto tématu:

- Písně – Spi děťátko, Chovejte mě, Cib, cib, Kalamajka,....
- Yotoobe – Ježkovyvoči (aby nebyl malér)
- Pohádka – O červené Karkulce
- Píseň – Pod naším okýnkem,.....
- Píseň – Holka modrooká, seznámení s mořem, rybníkem, potokem, řekou

Toto téma nás zavede do konkrétního života dítěte, kdy budeme u dětí rozvíjet lásku ke svému domovu a upevňovat vztahy v rodině. Plánujeme zaměřit se na oslavu Dne matek, připravit s dětmi pro ně kulturní vystoupení, chceme vést děti úctě k mamince a k uvědomění,

co pro ně maminka znamená, vědět co maminka pro děti dělá, jakou funkci zastává tatínek, (co je to spolupráce, ohleduplnost, tolerance), proč se může stát, že je rodina neúplná, jak se s tím dítě může vyrovnat. V celku bude také zařazena časová posloupnost, kdy využijeme prožitkové učení dětí, především kognitivními činnostmi a popisem dle obrazového materiálu trávení každodenního času, kdy si děti uvědomí rozvrhnutí dne, a budou vedeny k plánování svého volného času. Budou mít také možnost dozvědět se něco o bezpečnostních složkách, jako je POLICIE, HASIČI a RYCHLÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA. Chceme využít jak motivačního učení, zejména besedou s příslušníky POLICIE, či prohlídkou Hasičské zbrojnice v obci, také využijeme i dětské zkušenosti a prožitky a budeme apelovat na jejich vlastní uvážení a rozhodnutí, aby si uvědomily své bezpečné chování a seznámily se s prevencí patologických jevů.

Za využití obrazového materiálu si ukážeme květiny, které můžeme v tomto období vidět, povíme si, kde rostou, zda pro nás mohou být užitečné a čím.

Dále se v tomto tématu podíváme k vodě. Voda je nezbytnou složkou umožňující existenci veškerého života na naší planetě. Děti se seznámí s podobami vody v přírodě (voda sladká – rybníky, potoky, řeky, voda slaná – moře a oceány), dále poznají koloběh vody v přírodě, jehož motorem je slunce (vypařování, déšť). Celek také poukazuje na to, jaká nebezpečí vodě hrozí, kdybychom byli k ní necitliví a co všechno ještě může ohrozit naše životní prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

osvojovat si poznatky o pohybových činnostech (umět vyjádřit radost prostřednictvím hudebně rytmických, pracovních aktivit – využití Orffovských nástrojů)

ovládat dechové svalstvo – správně dýchat při mluvě, recitace, zpěvu

dát dětem příležitost v pracovních a sebeobslužných činnostech (osobní hygiena, stolování, oblékání, úklid, úprava prostředí)

ovládat dechové svalstvo – správně dýchat při mluvě, recitace, zpěvu

učit řešit různé nečekané situace, zapojit své myšlení, hledat různé možnosti a varianty (při didaktických hrách, luštění labyrintů, hledání cest, prakticky myslet)

umět záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

grafomotorické prvky - napodobit určité symboly, geometrické tvary

procvičování jemné motoriky

prohlubovat u dětí schopnost záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a jeho psychika:

rozvíjet jazykové dovednosti – výslovnost, přednes, recitace

vyprávění zážitků podle skutečnosti i obrazového materiálu

popsat situaci podle obrázků, prostorová orientace

poznat a vymyslet jednoduchá synonyma a homonyma

rozvíjet a kultivovat paměť, hudební a taneční aktivity, vokální činnosti

cvičit paměti (obrazné, pojmové, logické)

seznámit děti s určitými druhy emocí (radost, smutek, strach, zlost) a zjistit, jak je chápou na základě různých aktivit a situačních obrázků

uvědomit si vlastní pocity a být schopen je vyjádřit

rozvíjet schopnost vytvářet citové vztahy s rodiči, city plně prožívat

tvořit skupiny na základě daných znaků, souvislostí, početní představy

vytvářet u dětí pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení

uvědomovat si a používat základní hygienické a společenské návyky před stravováním, v době stolování a po jídle

vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení

učit se pracovat podle pokynů a instrukcí

orientovat se v elementárních časových pojmech, částečně se orientovat v čase (teď, dnes,

zítra, ráno, poledne, odpoledne, večer...)

dát dětem prostor ke kreativnímu myšlení, předkládání nápadů

vést děti k jednoduchým úvahám, vyjádřit o čem přemýšlí

uvědomit si vlastní identitu, rozlišovat citové projevy v důvěrném rodinném i cizím prostředí, umět správně stolovat

umět rozeznat soucit, radost, náklonnost, ovládat své afektivní chování (zklidnit se, tlumit, vztek, zlost, agresivitu)

zazpívat známou píseň o vodě, počasí, vytvořit rým, verš

pojmenovat základní barvy (starší děti také ostatní barvy a některé jejich odstíny)

vytvářet základy pro práci s informacemi – knihy, obrazový materiál, encyklopedie

vytvářet pozitivní vztah k místu, kde dítě žije, sledovat události v obci, a těšit se z účasti na vystoupení ke Dni matek

Dítě a ten druhý:

vytvářet u dětí citové vztahy k rodině, rodičům, prarodičům

umět se vžít do pocitu druhého, do jeho situace, pochopit ho a snažit se mu pomoci

projevit porozumění a cit (empatii) nejen členům uvnitř rodiny, ale i lidem nějak, nebo něčím handicapovaným

uvědomit si dobré kamarádké vztahy, porozumět projevům chování

mít ohled na druhého, konflikt řešit dohodou, uzavírat kompromisy

mít povědomí o tom, že při styku s cizími lidmi se musíme chovat také obezřetně (mohli by nám ublížit)

předkládat modelové situace, ve kterých si děti upevňují vztahy mezi sebou

mít povědomí o osobním soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost:

budovat estetický vztah k životu, připravit společné slavnosti pro maminku

chápat, že má každý v rodině určitou roli a musí se podle ní chovat

uvědomit si, že někteří lidé nerespektují pravidla chování (lžou, ubližují, jsou agresivní, lhostejní, nespravedliví)

uplatňovat návyky společenského chování (zdravit, požádat, poděkovat, vzít si slovo, až druhý domluví, umět se chovat v jídelně, umět stolovat)

vytvořit u dětí povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Dítě a svět:

rozvíjet pocit sounáležitosti s rodinou, s lidmi, se společností

porozumět, že změny jsou přirozené, dítě roste, vyvíjí se, všichni lidé pomalu stárnou, všechno kolem se může měnit a pohybovat, umět se tomu přizpůsobit

vytvářet pozitivní vztah k místu, kde dítě žije, sledovat události v obci, a těšit se z účasti na vystoupení ke Dni matek

znát účel vody, její důležitost, ale také ji chápat jako přírodní živel, který nás může i ohrožit

pojmenovat čtyři roční období, znát jejich charakteristiku

poznat a pojmenovat vodní živočichy

chápat přírodní zákonitosti vody a její koloběh (moře, řeka, jezero, rybník...)

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

zapojit se do přípravy vystoupení pro maminky, babičky, využít své pohybové schopnosti, vyjádřit rytmus na Orffovských nástrojích (*kkŘP*)

zvládat jednoduché pracovní požadavky (obsloužit se při stolování, připravit jednoduchou svačinku, uklidit po sobě, sebeobsluha v oblékání (*kkU*))

mít povědomí o těle a jeho vývoji (narození, růst těla, proměny) (*kkU*)

umět sám správně dýchat (do břicha), uplatnit při mluvě, zpěvu (*kk*)

být schopno uvědomit si a střídat směr při běhu, jednotlivě i ve dvojicích, provést zátočku na povel (*kkU*)

zvládat jemnou motoriku, umět zacházet s předměty denní potřeby, postarat se o sebe a o své věci, sebeobsluha, hygiena (*kkU*)

Dítě a jeho psychika:

snažit se správně vyslovovat, reprodukovat říkanky, recitovat na veřejnosti bez zábran, zpívat, dramatizovat (*kk*)

umět popsat děj dle obrazového materiálu, vyprávět příběh dle skutečné události (*kk*)

umět zachytit hlavní myšlenku situace dle obrázku, vyvodit závěry či ponaučení (*kk*)

pokusit se poznat i vymyslet jednoduchá slova podobného významu a slova stejná s jiným významem (*kk*)

zapamatovat si záměrně taneček, hudebně pohybové etudy – při nácvičce vystoupení ke Dni matek (*kkU*)

použít svou paměť, záměrně si zapamatovat slova, věty, věci dle obrázků, všimnout si změněného (*kkŘP*)

rozpoznat dle obrázků i pantomimy určité emoce a nálady druhých (*kkŘP*)

popsat své emoce, co dítě dělá, když má radost, zlost, je smutné...., chápat slovní vtip a humor (*kk*)

uvědomit si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišit citové projevy v rodině a v cizím prostředí (*kČaO*)

zaměřit se na důležité poznávací hlediska (poznat napsané své jméno, odhalit podstatné znaky, podobu, rozdíl, charakteristické rysy předmětů, vzájemná souvislost mezi věcmi)(*kkŘP*)

osvojit si základní hygienické a společenské návyky před stravováním, v době stolování a po jídle (*kkU*)

vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, učit se z vlastního zájmu (*kkU*)

soustředit se na činnost, umět pracovat dle zadaných instrukcí (*kkŘP*)

znát časovou posloupnost dne, týdne, měsíce (ráno, dopoledne...., dny v týdnu, pojmenovat alespoň jeden měsíc na jaře, v létě, na podzim a v zimě) (*kkU*)

umět prosadit své nápady v tvořivých činnostech (výtvarných, hudebních i pohybových) (*kSaO*)

vyjádřit své myšlenky a úvahy jak slovně, tak jiným způsobem (výtvarně, pohybově, hudebně) (*kk*)

popsat sebe sama, uvědomit si své slabé a silné stránky, znát své možnosti, limity, hranice svého chování (*kČaO*)

uvědomuje si, že odpovídá za své jednání a chování odpovědnost a může nést také důsledky za neuvážené rozhodnutí (*kČaO*)

umět říci ne v situacích, kdy se má dítě společně s ostatními dětmi podílet na nedovolených či zakázaných činnostech (*kSaO*)

znají některá umělecká díla inspirovaná vodou (píseň, báseň, hudební skladby), dokážou vymyslet jednoduchý verš a rým – o vodě, přírodě, rodině(*kk*)

rozpoznat základní barvy, starší děti i jejich odstíny)(*kkU*)

využívají ve svém zájmu knihy, časopisy a encyklopedie, mají zájem dozvídat se nové věci o podobách vody apřírodníchkrásách(*kkU*)

zapojit se bez problémů do příprav besídky ke Dni matek a seniorů v naší obci (*kČaO*)

Dítě a ten druhý:

citově vnímat členy své rodiny, mít úctu ke stáří, dokázat pomoci prarodičům (*kSaO*)

být citlivé ke kamarádům, k členům rodiny, že svým chováním může vztahy mezi lidmi ovlivnit (*kČaO*)

zajímá se o druhé, zvláště o kamarády něčím handicapované (*kSaO*)

vnímat, co si druhý přeje, vycházet mu vstříc, ale i rozpoznat projevy násilí jiného dítěte, ubližování a ponižování (*kSaO*)

uvědomit si svá práva ve vztahu k druhému, respektovat kamaráda (*kČaO*)

být obezřetný před cizími lidmi, vědět jak se zachovat v případě nepříjemného hovoru, či styku (*kSaO*)

Dítě a společnost:

zapojit se do příprav vystoupení ke Dni matek (výroba přáníček, nácvik písní, tanečků) (*kČaO*)

uvědomit si svou roli jak v rodině, tak v MŠ i na veřejnosti (*kČaO*)

snažit se rozpoznat lidi, či své vrstevníky, kteří nám lžou, chtějí nám ublížit, jsou nespravedliví, agresivní)(*kČaO*)

umět sám, bez vyzvání zdravit dospělé a známé, umět poprosit, poděkovat, požádat o pomoc (*kČaO*)

pochopit, že každý má (v rodině, ve třídě) svou roli, podle které je třeba se chovat (*kSaO*)

Dítě a svět:

je spokojen se svou rodinou, s kamarády a s kolektivem v MŠ (*kSaO*)

přijímá změny, napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů (*kSaO*)

ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že svým chováním se na něm podílí a

může je ovlivnit (*kČaO*)

mít povědomí o tom, že vodu využíváme jednak za účelem své osobní hygieny, ale také na sportování a relaxaci – plavání, koupání, ale při dovádění ve vodě musíme být opatrní a ohleduplní jak sobě, tak i ke svým kamarádům (hrozí utonutí)(*kČaO*)

uvědomit si, jak je voda důležitá v životě každého jedince a naučit se v rámci svého zdraví dodržovat pitný režim (*kkU*)

vyjmenovat čtyři roční období, mít povědomí o čase (den, týden, měsíc, rok, vzdálenost od slunce, měsíce) (*kkU*)

pozorují, popisují a porovnávají živočichy ve vodě a kolem ní (*kkU*)

vyjmenují různé podoby vody, chápou koloběh vody v přírodě, mají povědomí o bouřce, větru, o střídání dne a noci (*kkU*)

Vzdělávací nabídka:

pohybové, hudebně pohybové hry, nácvik tanečků a vystoupení ke Dni matek

zpěv, recitace, dramatizace, hraní rolí, improvizace

námětové a pantomimické hry (vyjádření nálady, úsměvu, hněvu, zloby, údivu...)

samostatné vystupování dětí, vyjadřování, vyslovení vlastního názoru, rozhodování, sebehodnocení

výtvarné a slovní vyjádření, cvičení artikulace, řečových schopností, správná výslovnost slov

pracovní činnosti – vybarvování, lepení, stříhání, modelování

grafomotorické cvičení – využívání pracovních listů

relaxační hry

časté diskuse, rozhovory, vyprávění příběhů ze skutečnosti z obrazového materiálu

manipulace s předměty denní potřeby, operace s nimi (třídění, poznávání společných vlastností, porovnávání...)

spontánní hraní, volné hry dětí, hraní a pracovní činnosti dle volby dětí

smyslové hry – cvičení postřehu, zraková a sluchová paměť

prohlížení obrazového materiálu (*květiny kolem nás*)

komunikační kruh – uvědomování si vztahů mezi dětmi (kamarádství, přátelství, láska)

příprava vystoupení ke Dni matek

hry, při kterých dítě postupuje dle pokynu a určitého postupu, soustředí se

prohlížení encyklopedie o lidském těle, orgánech, kladení otázek a hledání odpovědí, objevování nového, nepoznaného, vysvětlování (chápaní pojmů)

kreslení, vystihnutí portrétu

hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (role dítěte, do nichž se přirozeně dostává, pochopení a prožívání citových vztahů)

poznávání svého sociálního prostředí, v němž dítě žije (funkce rodiny, členové rodiny, MŠ – vztahy mezi dětmi a dospělými)

prohlídka Hasičské zbrojnice v obci

zhlédnutí Prevence patologických jevů (yotoobe: Ježkovyvoči – aby nebyl malér)

Rizika ohrožující úspěch vzdělávacích záměrů:

málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným), malá motivace

nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky

nevhodný mravní vzor z okolí dítěte (nezdvořilost, agresivita, netolerance, ironie)

nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství

jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí

10. Náš dvorek se loučí se školkou

Podtémata:

Děti, máme svátek!

Jedeme na výlet

Estráda na našem dvorku

Hurá, jsou tady prázdniny!

Podporované aktivity v tomto tématu:

- Píseň – Už jde léto, Sluníčko, sluníčko
- Říkadla a písně o exotických zvířátkách
- Nácvik školní Estrády pro rodiče, prarodiče a veřejnost
- Písně, básně, pohádky a tanečky pro radost

V tomto tematickém bloku oslavíme Den dětí. Děti jsou radostí a nadějí nás všech. Jsou významnými osobnostmi našich rodin a celé naší společnosti. Pro děti se snažíme uchovat a dále utvářet svět krásný a bezpečný. Pro ně žijeme a pracujeme, s nimi se radujeme, o ně pečujeme.

Vydáme se na procházku do okolní přírody, pojedeme na výlet a tím si připomeneme, že už přišlo léto. Poukážeme pomocí smyslů i pozorování na typické znaky léta a budeme si povídat, jak strávíme léto o letních prázdninách.

Na závěr školního roku budeme s dětmi a žáky základní školy připravovat vystoupení na závěrečnou školní ESTRÁDU, kde budou mít děti možnost na veřejnosti prezentovat jak svá výtvarná díla, která vypracovala během školního roku, tak se i vyjádřit slovně, či ve svých hudebně pohybových činnostech při vystoupení.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

dostávat prostor k pohybovým i verbálním vyjádření a pestrým činnostem

osvojovat si poznatky o pohybových činnostech, umět vyjádřit radost prostřednictvím hudebně rytmických, pracovních aktivit – využití Orffových nástrojů (při nácvičku školní Estrády)

dát dětem příležitost v pracovních a sebeobslužných činnostech (osobní hygiena, stolování, oblékání, úklid, úprava prostředí)

procvičování pravolevé orientace

Dítě a jeho psychika:

rozdíjet zájem o psanou podobu jazyka i další formy sdělení (výtvarné, hudební, pohybové)

vymyslet jednoduchý verš, naučit se báseň, píseň

grafomotorika – napodobovat symboly, tvary

poznávání barev – základní, starší děti i odstíny

vytvářet základy pro práci s informacemi – knihy, obrazový materiál, encyklopedie

záměrně pozorovat přírodní dění a zákonitosti kolem sebe

chápat neustálé proměny přírody

matematické představy – odhad vzdálenosti, množství, třídění, poznat velikost

vyjádřit svou představivost, fantazii ve výtvarné, hudební, konstruktivní činnosti

rozdíjet tvořivé myšlení, řešit problémy, logicky myslet

získat schopnost záměrně řídit své chování (při nácvičku školní Estrády)

esteticky vnímat, cítit a prožívat

být schopné vyjádřit své představy, pocity

prohlubovat u dětí schopnost záměrně řídit svoje chování a ovlivňování vlastní situaci

být schopno přijmout změnu, mít povědomí o slušném chování v rodině, v MŠ i na veřejnosti

Dítě a ten druhý:

podporovat duševní pohodu, rozvíjet jeho citové vztahy k lidem

posilovat přiměřené sebevědomí dětí, sebedůvěru, osobní spokojenost

učit děti orientovat se v situaci, pojmenovávat různé chování a jednání na základě hry i reálné zkušenosti, postupně u nich vytvářet vlastní povědomí o tom, co je bezpečné, nebezpečné, slušné, a naopak

posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému – v dětské herní skupině

spolupracovat na přípravě školní Estrády

Dítě a společnost:

mít kladný postoj ke světu, k životu

umět své činnosti naplánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

rozvíjet pocit sounáležitosti s rodinou, s lidmi, se společností

Dítě a svět:

orientovat se v elementárních časových pojmech – den, týden, měsíc, rok, částečně se orientovat v čase (teď, dnes, zítra, ráno, poledne, odpoledne, večer....)

poučit děti o bezpečnosti při prázdninových hrách (jízda na kole, koupání, nebezpečí při zakázaných a nedovolených hrách)

porozumět, že změny jsou přirozené, dítě roste, vyvíjí se, všichni lidé pomalu stárnou, všechno se může měnit a pohybovat, umět se tomu přizpůsobit (opuštění dítěte mateřskou školu a nástup do základní školy)

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo:

zapojit se bez problémů do tělovýchovných chvil, zdolávání terénních překážek, pohybové hry ve třídě (*kkŘP*)

zapojit se do přípravy vystoupení na školní Estrádě, využít své pohybové schopnosti, umět drammatizovat, hrát jednoduché role (*kkU*)

zvládat jemnou motoriku, umět zacházet s předměty denní potřeby, postarat se o sebe a o své věci, sebeobsluha, hygiena (*kkU*)

rozpoznat pravou a levou stranu (ke své osobě) (*kkŘP*)

být schopno rozpoznat pravolevou orientaci ve vztahu ke své osobě (*kkŘP*)

Dítě a jeho psychika:

uplatnit vlastní vzpomínku nebo zážitek ve své vyjadřovací schopnosti (výtvarně, pohybově, hudebně) (*kk*)

dokážou vymyslet jednoduchý verš a rým (*kk*)

zvládat grafomotorické prvky dle předlohy (*kkU*)

rozpoznat barvy pojmenovat barvy (i jejich odstíny) (*kkU*)

vyžívají ve svém zájmu knihy, časopisy a encyklopedie, mají zájem dozvídat se nové věci (*kkU*)

jsou schopni posoudit některé činnosti člověka v přírodě s ohledem na životní prostředí (*kkU*)

dokážou ocenit krásu vody a přírodních jevů, ale mají také povědomí o tom, že voda a přírodní jevy (povodeň, bouřka, vichřice) jsou také nebezpečnými živly, děti jsou schopny hledat argumenty a používat je v diskusích jak v matematických představách, tak i ve výtvarné, hudební a konstruktivní činnosti (*kkŘP*)

provádějí drobné pokusy – výtvarné, hudební i slovesné, snaží se logicky myslet (*kkŘP*)

těšit se z hezkých zážitků při přípravě a realizaci školní Estrády (*kSaO*)

snaží se esteticky vnímat, cítit a prožívat (při výtvarné činnosti, v přírodě)(*kSaO*)

je schopno vyjádřit své představy, pocity (*kSaO*)

dokáže záměrně řídit své chování a ovlivňovat vlastní situaci (*kSaO*)

přijímá změny, napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů (*kSaO*)

Dítě a ten druhý:

zaujímají vlastní názor a postoj, vyjadřují se, respektují jiný názor, jsou citlivé k lidem, kteří jsou v nevýhodě (nemoc, neúplná rodina, úmrtí....)(*kČaO*)

ví, že se lidé dorozumívají i cizími jazyky a má zájem se učit, aby mohlo bez problému navázat s nimi kontakt – dovolená s rodiči mimo ČR (*kkU*)

mít povědomí o hrozícím nebezpečí, upozornit na něj dospělou osobu, sám se pokusit nebezpečí odvrátit (prázdninový pobyt v lese, na komunikaci, u vody...)

spolupracuje s ostatními při přípravě školní Estrády (*kSaO*)

Dítě a společnost:

chápe, že pracovitost a podnikavost je přínosem pro život a že naopak lhostejnost, nevšímavost a netečnost mají svoje nepříznivé důsledky, umí se podřídit změně (*kČaO*)

spolupodílí se na společných rozhodnutích, dokáže se podřídit skupině (*kSaO*)

rozvíjet schopnost přizpůsobit se (zapojit se do příprav školní Estrády) (*kČaO*)

Dítě a svět:

vyjmenovat čtyři roční období, mít povědomí o čase (den, týden, měsíc, rok, vzdálenost od slunce, měsíce) (*kkU*)

umí v bezprostředním okolí posoudit a poznat, co je správné a co nesprávné (při prázdninových hrách) (*kČaO*)

být přizpůsobivé, vědět, že změny patří k životu, tak i naplánované činnosti se mohou změnit (*kČaO*)

Vzdělávací nabídka:

pokusy a praktické činnosti přímo v přírodě (práce na zahradě)

kreslení, vybarvování, plnění pracovních listů s danou tematikou

prohlížení knih, encyklopedií, časopisů o letní přírodě

experimenty s vodou, hlínou, barvami s materiály (papír, dřevo, plast)

číselné a matematické pojmy – třídění, uspořádávání, hledání společných vlastností

hry, pohybové, výtvarné, didaktické

vycházky do okolí, pozorování přírody, přírodních jevů, vycházka k rybníku, pozorování a objevování

kognitivní činnosti, vyprávění dle obrázků, vlastních zážitků, shlédnutí filmu či dokumentu

pohybové, hudebně pohybové hry, nácvik vystoupení na školní Estrádu – příležitost poznat zábavu a zvyky v běžném kulturním prostředí dítěte

říkadla, básně, hádanky, zpěv, hraní na Orffovy nástroje

spontánní hry, hry dle zájmu dětí, volné organizování dětmi

hra s přírodninami – pískem, hlínou, kamínky, dřevem

jemná motorika – hraní s provázky

poslech pohádek, čtení knížek

smyslové hry – hmatové, chuťové, čichové, sluchové

činnosti zaměřené na řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant

zdravotně zaměřená cvičení (dechová, relaxační, uvolňovací)

činnosti zaměřené na odhadnutí svých sil, cvičení na různých nářadích

hry činnosti vedoucí dítě k ochotě rozdělit se, pomoci druhému, vyřešit spor

poučení o možných nebezpečných situacích (nepříznivé přírodní jevy a povětrnostní jevy)

pozorování přírody, přírodních jevů

pracovní listy (rozvoj myšlení, labyrinty, matematické představy)

Rizika ohrožující úspěch vzdělávacích záměrů:

nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné využívání vybavení a dalších možností

prostředí komunikačně chudé, špatný jazykový vzor

málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují

užívání abstraktních pojmů, předávání hotových poznatků

špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje)

špatný příklad dospělých (v domácím prostředí)

6. Evaluační systém

Cílem evaluace je ověřovat správnost, efektivnost a kvalitu všech činností v MŠ, včetně podmínek a vybavení školy. Do evaluace jsou zapojeni všichni zaměstnanci školy, rodiče dětí i děti samotné, podílejí se na ní svými úhly pohledu - vytvářejí zpětnou vazbu, odrazový můstek pro další náměty ke zkvalitnění práce školy. Je brán zřetel i na pohled zřizovatele a širší veřejnosti, nové poznatky ve vzdělávání dětí a výsledky kontrol ČŠI.

Budeme hodnotit:

1. Vnitřní evaluaci

- **naplňování cílů programu:**

(porovnání reality, skutečného stavu, kterého bylo v uplynulém období dosaženo, se záměry a obsahem programu, který si škola stanovila). Také budeme sledovat, do jaké míry jsou naplňovány podmínky v oblasti materiální, psychohygienické, organizační, personální, životosprávy, spolupráce s rodiči, ostatními institucemi

- **vzdělávací obsah ŠVP:**

hodnocení ŠVP - zda je v souladu s RVP funkčnost ŠVP (po skončení platnosti dokumentu - vedoucí učitelka). Zaměříme se na hodnocení výchovně vzdělávacího procesu - úroveň prožitkového učení, spontánnosti, komunikativnosti, tvořivosti, aktivity dětí, konkrétnost, situačního učení, každodenního prolínání vzdělávacích oblastí. Vyhodnotíme výsledky vzdělávání - kam jsme došli, změna kvality podmínek a vzdělávacího procesu, získané kompetence, vzdělávací cíle.

- **evaluace integrovaného bloku:**

zda jsou integrované bloky vhodně připraveny (zhodnotíme celkový průběh integrovaného bloku, zvolené metody a postupy vzdělávacího přínosu, a následně vyvodíme praktické zá-

věry pro další práci – co chybělo, k čemu je třeba se vrátit) – vždy po skončení integrovaného bloku (všechny učitelky)

- **individuální rozvoj dětí a jejich vzdělávací pokroky v učení:**

snažit se, poznat dítě a vědět, co potřebuje. To budeme provádět v *Hodnocení a Diagnostice dětí* – jejich individuální pokroky. Tyto záznamy o dítěti vedou v průběžném hodnocení učitelky. Stávající záznamy budeme průběžně doplňovat o další informace získané pozorováním, rozhovorem, cíleným shromažďováním výtvorů dětí, grafickými projevy, pracovními listy, záznamy o pokrocích, záznamy od odborníků, budeme tak vytvářet portfolio dítěte.

Kritéria evaluace:

- **oblast biologická:**

- celková pohybová koordinace a pohybové dovednosti (hrubá motorika)
- koordinace ruky a oka, manipulace (jemná motorika)
- sebeobslužné dovednosti
- držení tužky

- **oblast psychologická:**

- jazyk a řeč
- poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
- sebepojetí, city, vůle

- **oblast interpersonální (dítě a ten druhý):**

- komunikativní a kooperativní dovednosti
- pravidla chování ve vztahu k druhému

- **oblast sociálně kulturní (dítě a společnost):**

- základní poznatky o prostředí, v němž dítě žije

- pravidla společenského soužití, kulturně společenské návyky

- **oblast enviromentální** (dítě a svět):

- bezpečnost při hře, v dopravě, manipulace s náčiním a nářadím
- ochrana přírody, úcta k životu ve všech formách

- **hodnocení a sebehodnocení pedagogů:**

- vzájemná hospitace, případně dle potřeby a domluvy, návštěva v jiných zařízeních
- v MŠ - (vytváření podnětného prostředí pro tvořivou hru dětí, pozitivní vztah učitelky k dětem, vytváření dobré pohody a atmosféry, spolupráce učitelek s rodiči, evaluace, přípravy učitelek na výchovnou a vzdělávací činnost, kontrola třídní dokumentace, účast učitelek na vzdělávacích akcích, samostudium učitelek, využití dětských prací při výzdobě MŠ)
- organizační porady učitelek (v průběhu dne, dle potřeby)

Slovní vyjádření a záznamy:

- spokojenost (pracovní podmínky, učební pomůcky)
- výchova a vzdělávání (využití novinek ve výchově a vzdělávání – metody a formy)
- vztahy (učitelky a rodiče, učitelky a děti, kolektiv zaměstnanců)
- spolupráce s vnějším okolím (s rodiči, se školou, s partnerskými organizacemi sponzory)
- sebereflexe: sledování výsledků své práce, sbírání informací a vyhodnocování vlastní práce, postupné kroky, snažit se pracovat postupně, vylepšit vše, co směřuje k prospěchu dětí.

Metody hodnocení a evaluace, které může předškolní pedagog v praxi uplatnit:

- rozhovor s dítětem, rozhovor s rodiči, konzultace s ostatními odborníky, diskuse
- rozbor herních aktivit dítěte
- rozbor procesu učení (vhodné využití didaktických her a testů)

- rozbor jazykových projevů (úroveň komunikace)
- rozbor, analýza prací - výtvorů dítěte (např. kresby, pracovních výrobků apod.)
- rozbor osobní dokumentace dítěte,
- anamnézy (rodinná i osobní)
- sociometrické metody (rozbor chování a jednání ve skupině, vztahy),
- postavení dítěte ve skupině apod.
- analýza vlastní pedagogické aktivity

vyhodnocování dítětem

- vyhodnocování denních činností dítětem
- zapojení dětí do přípravy denního programu a jeho hodnocení
- zjišťujeme oblíbené činnosti, návrhy dalších činností – jaká forma vzdělávání je pro děti nejzajímavější, tedy nejúčinnější

2. Vnější evaluace

hodnocení práce školy rodiči (1x za rok, nebo dle potřeby – dotazník

pro rodiče) – sledujeme spokojenost s výchovou a vzděláváním ze strany rodičů

- výchova a vzdělávání (adaptace dítěte, rozvíjení dítěte ve všech oblastech)
- vztahy (rodiče a učitelky, děti a učitelky)
- spolupráce s rodiči (názory rodičů, informování rodičů o dění v MŠ)
- provoz organizace (provozní doba, školní jídelna, pitný režim, nabídka akcí)
- dotazník zhotovují učitelky (nebo dotazníkové šetření SCIO)

Odpovědnost zúčastněných:

Za bezpečnost dětí v mateřské škole odpovídají pedagogické pracovnice, a to od doby převzetí dětí od jejich rodičů, nebo jimi pověřené osoby až do odchodu dětí ze školního zařízení. Bezpečnost dětí při pobytu venku je v našich podmínkách zajištěna překrýváním služeb pedagogů tak, aby byly vždy dvě učitelky s dětmi venku. Pedagogický pracovník předá dítě

pověřené osobě jen na základě osobní domluvy s rodičem, nebo písemným pověřením zástupce dítěte. Budova mateřské školy k zajištění bezpečnosti je zamykána. Kdokoliv přijde do zařízení, musí použít zvonek a vyčkat elektronického otevření dveří. Učitelky jsou osobně zodpovědné za bezpečnost svěřených dětí. Nesmí od nich odejít, aniž by je nechaly bez dozoru. Při chůzi po schodech dbají na to, aby se děti nestrkaly, chodily klidně, držely se zábradlí. Při tělovýchovných aktivitách a pobytu na zahradě dbají zvýšené pozornosti na bezpečnost dětí. Při vycházkách učí děti chodit ve dvojicích a v zástupu, vyhýbají se frekventovaným místům. V případě úrazu jsou povinny okamžitě poskytnout první pomoc, informovat ředitelku školy a zákonného zástupce dítěte.

Vypracovaly: Pavlína Burdřáková – vedoucí učitelka MŠ

Olga Zdražilová – učitelka MŠ